anticipația

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

IN MEMORIAM

ADRIAN ROGOZ

537

I.S.S.N. 1220 - 8620

SOCIETATEA ȘTIINȚĂ & TEHNICĂ S.A.

SOCIETATEA
ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ S.A.

Societate cu capital de stat, funcţionând sub egida Ministerului Cercetării şi Tehnologiei, înmatriculată în Registrul Comerţului cu nr. J 40/6775/1991

Anticipaţia

Revistă lunară de literatură şi artă SF
(nr. 537/august/1996)
editată de S.C. „ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ" S.A.

SUMAR

Caligramele ce ilustrează acest număr fac parte din volumul „Inima rezistentă" de Adrian Rogoz

Director onorific
ALEXANDRU MIRONOV

Consiliul de administraţie
IOAN ALBESCU – director
NICOLAE NAUM
LILIANA STOENESCU

Director adjunct
CONSTANTIN PETRESCU

Director economic
CARMEN TEODORESCU

Lei 1500

Redactor literar
MIHAI-DAN PAVELESCU

Tehnoredactor
PAVEL D. CONSTANTIN

Coperta
JIM PORTER
Anglo-Romanian Cultural Exchange

Difuzarea
CORNEL DANELIUC
MUGUREL NIŢULESCU

Tiparul: „INTERGRAPH" - tel. 220 49 35

Abonamentele se pot face la oficiile poştale, precum şi direct la redacţie.
Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET S.A., PO BOX 33-57.
Fax: 004-1-312 94 32
Telex: 11995

Adresa: Piaţa Presei Libere nr. 1, Bucureşti, cod 79781
Tel: 222 58 33 sau 223 15 40 int. 1151
Fax: 222 84 94
BUCUREŞTI
ROMÂNIA

ALEXANDRU MIRONOV

Fermenţii schimbării

Sau, subtitlu: de la Rogoz la Merişca, trecând prin Mihai Ionescu. Adică un omagiu adus lui Homo sapiens cel în permanenţă schimbător, iremediabil nemulţumit, perpetuu incapabil să se adapteze prezentului, căutând mereu porţi prin care să destabilizeze societatea.

În sensul bun.

În sensul luptei împotriva entropiei, care, logic, se înstăpâneşte peste Univers – şi care, logic, acaparează şi minţile acestui produs suprem al materiei care suntem noi, reprezentanţii speciei umane.

Rogoz – Mihai Ionescu – Merişca reprezintă o linie de forţă pe care un vector marcat cu roşu aprins circulă în cenuşia grilă universală. O echipă instalată într-o astronavă, dărâmând cu încântare structurile prăfuite ale vieţii semănând praf stelar, produse ale minţilor a tot felul de nebuni superbi, şi ei cetăţenii de astăzi ai Universului dar mai repede rătăciţi într-un mâine altfel.

Antemergători, călăuze, revoluţionari de vocaţie, Rogoz, Ionescu, Merişca s-au prezentat în Parlamentul SF întotdeauna cu zâmbetul pe buze. Le-a fost drag de oameni – aşa fuseseră făcuţi de mamele lor – şi îşi luau singuri în spate sarcini uriaşe pentru a-i putea ajuta pe cei din jur şi a grăbi esenţa speranţelor noastre: schimbarea.

Pe Adrian Rogoz am să-l ţin mereu minte purtând o geantă uriaşă, întotdeauna doldora de cărţi şi manuscrise, ale altora, fireşte; pe Mihai Ionescu îl văd mereu, în câteva locuri din Bucureşti (chiar îl văd, credeţi-mă!), cu un fel de rucsac în spinare, plin de cărţi şi manuscrise, ale altora, bineînţeles; Dan Merişca: un tânăr superb având ca semn distinctiv o sacoşă gigantică, plină cu notiţe, manuscrise, traduceri strânse din toată ţara – materie primă, pentru „samizdatul" ieşean, fruct oprit şi cu atât mai gustos, pentru că era oprit şi pentru că îl cocea Merişca.

În raiul SF-iştilor dintr-un univers paralel, încă necunoscut mie, prietenii aceştia, ai mei şi ai Domniilor Voastre, s-au reunit, de curând, în jurul maestrului lor, al marelui maestru Adrian Rogoz, proaspăt sosit acolo.

Ce-or face împreună nu-i greu de ghicit: aşezaţi deasupra planetei iluzorii ce-i adăposteşte, plutind pe vreun nor pe care şi-l vor fi luat drept casă, sub protecţia a însuşi Jehova Asimov, cei trei şi-au deschis: geanta uriaşă, rucsacul, sacoşa gigantică cu manuscrise (ale noastre, de pe-aici, desigur) şi acum stau de pun la cale: un fanzin, un almanah, o revistă, SF toate, bineînţeles, fermenţi pentru o revoluţie viitoare, în chiar împărăţia Dumnezeului care a avut curajul să-şi ia, printre supuşi, pe aceşti etern nesupuşi, nebuni arhangheli ai schimbării.

ION HOBANA

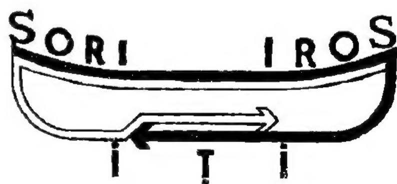
Despărţirea de Adrian

Pentru cei mai tineri cititori ai „Anticipaţiei", numele lui Adrian Rogoz sună ca o poveste. Dacă nu l-au văzut la sărbătorirea numărului 500 al revistei, dacă nu i-au găsit cărţile în biblioteci, ei ştiu doar că e vorba despre întemeietorul Colecţiei „Povestiri Ştiinţifico-fantastice", a cărei merituoasă continuatoare este „Anticipaţia". Dar Adrian a fost mai mult decât atât. Timp de aproape două decenii, inima lui a bătut în ritmul apariţiei acelor broşuri cu coperte viu colorate, pândite cu nerăbdare la chioşcuri de două ori pe lună. Cei care l-au cunoscut mai de aproape ştiu că artistul acesta autentic şi-a neglijat propria creaţie, pentru a molipsi cu duhul SF-ului destui colegi de breaslă şi a şlefui textele generaţiilor de debutanţi. Efortul şi renunţarea au dat roade de care era mândru. Colecţia a cristalizat vocaţii nebănuite şi a lansat noi talente pe orbita anticipaţiei româneşti. Ea a iniţiat, mai ales, zeci de mii de cititori credincioşi în misterele exaltantei aventuri a cunoaşterii.

Acum, inima lui obosită s-a oprit. Îi revăd chipul mereu luminat de un zâmbet bun, îi aud glasul pasionat, simt căldura prieteniei care ne-a unit mai bine de patruzeci de ani. Să ne amintim de el, cei care i-am fost aproape şi cei pentru care numele lui sună ca o poveste. Să-i citim şi să-i recitim cărţile. Va rămâne astfel alături de noi, în lumea pe care a iubit-o atât.

SORI IROSIŢI

ULUIŢI
OROLOGIU-I GOL
IRIZEZ
OVOIZI
TU PUTERE
RĂSĂRIŞI
EL PLEAVA
SUPUSESE
TULPINI
PLUTIRI
NETENTAT
CICLUL
REVERIEI

Răsare prototipul de Arcă,
esenţa oricărui Astru.
Apoi se poate ivi
orice fel de obiect alchimic
visat de Kircher
sau un Man Ray.

HORIA ARAMĂ

Cu Adrian

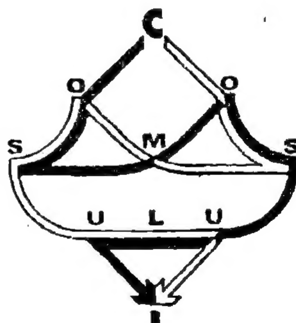
Într-o iarnă geroasă, prins precum o navă în gheţuri ca într-o cămaşă de ghips, am scris cu mâna stângă o pagină lipsită de modestie în care încercam să trasez liniile de forţă ale celui mai neglijat ingredient al vieţii, unul fundamental totuşi: prietenia. N-am de gând să evoc aici spusele de atunci. Vreau să remarc numai că „preceptele" mele aveau în vedere prietenia normală, cu exigenţele şi limitele pe care le presupune o relaţie firească între oameni obişnuiţi, ca mine şi ca dumneavoastră.

Cu Adrian Rogoz nu puteai să fii însă un astfel de prieten. Adrian Rogoz a fost singurul îndrăgostit de absolut pe care l-am cunoscut eu. Camil Petrescu ar fi putut prea bine să identifice în el „un om care a văzut idei". Adrian Rogoz nu putea fi pentru nimeni un prieten printre alţii; era prietenul cel mai exigent, prietenul nemilos, prietenul absolut.

Avea o singură măsură: totul. Poetul dintr-însul nu vedea decât un maestru, pe cel mai dificil: Ion Barbu. Iar ambiţia lui a fost să devină nu alt Ion Barbu, ci un altfel de Ion Barbu, ceea ce a şi devenit, după cum se convinge oricine citeşte atent versurile noi din *Inima rezistentă*.

O MURMURARE

COSMOSULUI

E destul să-l asemui
unui lampion, că
nemărginitul îţi şi
devine familiar

Apropierea de literatura SF a fost şi ea neobişnuită. El nu s-a lăsat cucerit de această literatură, ci a luat-o în stăpânire. Anticipaţia românească abia dacă exista când Adrian Rogoz a lansat o colecţie cu trei apariţii pe lună, pariu demenţial şi fără nici o şansă dacă stăpânul şi sclavul ei n-ar fi fost un om al absolutului.

Adrian Rogoz a fost nu numai demiurgul colecţiei, ci şi grădinarul ei, veghind efectiv timp de două decenii la îmbogăţirea grădinii, la înmulţirea speciilor şi la perenitatea lor, învăţând să scrie SF sute de tineri şi convingând să scrie SF maeştri realizaţi pe deplin, deturnând cariere strălucit începute şi punând temeliile altora.

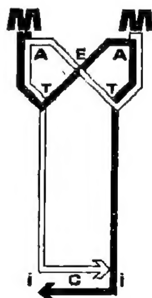
Unii dintre cei care s-au bucurat de atenţia lui au realizat opere de răsunet, alţii nu. Dar în 1974, când a pierit *Colecţia*, proza SF din ţara noastră era cu totul alta decât în 1955. Ea reprezenta o literatură constituită, cu primele mari succese, cu primele traduceri în colecţii de vază, cu primele prezenţe în dicţionarele de specialitate. Cele care au urmat – şi din care n-au lipsit scrisul şi numele lui Adrian Rogoz – au fost roadele unui proces ireversibil: în România exista o literatură SF şi aceasta, oricât s-a încercat sugrumarea ei, nu mai avea să dispară. Grădinarul nu-şi făcuse treaba doar pe jumătate.

Nemilos cu prietenii din care a făcut prieteni ai genului, Adrian Rogoz a fost mai ales nemilos cu sine însuşi. Pentru fata-plantă de pe Venus din *Omul şi năluca*, Rogoz a inventat nu numai un mod de viaţă, ci şi o limbă cu toate articulaţiile ei, luând în piept încă din 1965 spinoasa problemă a comunicării cu extratereştrii. Pentru jocul savant din *Preţul secant al genunii,* Adrian Rogoz, şahist de forţă, a consultat mari maeştri internaţionali ai acestei arte inteligente, scriind astfel nuvela încât ea formează deliciul tuturor cititorilor, până la cei mai subtili cunoscători ai tablei cu 64 de pătrate. Goana după absolut l-a făcut chiar să-şi abandoneze temporar, aparent şi în parte domeniul, trecând la filosofie, căreia i-a consacrat ani de studiu şi studii publicate, în centrul cărora, fireşte, se află tot cuvântul.

Producţia imensă de carte SF pe care o înregistrăm astăzi la noi – tradusă sau ba –, numărul incredibil al editurilor mari şi mici care consacră o parte a efortului lor acestei literaturi fără frontiere constituie efectul întârziat al efortului depus odinioară de Adrian Rogoz şi cei ce i s-au alăturat, opera celor care, indiferent dacă l-au cunoscut direct sau prin mijlocirea legendei, i se recunosc învăţăcei şi urmaşi.

Cât despre Anticipaţia, fiecare număr de pe coperta seriei noi reprezintă un omagiu discret adus celui care, atunci când prea puţini visau la înflorirea unei literaturi SF în România, şi-a suflecat mânecile şi a făcut-o.

MATEMATICI

„Castelul tău de ghiaţă
l-am cunoscut,
Gîndire..."

CRISTIAN LĂZĂRESCU

Epitaf

Începem să murim încă din secunda când ne-am născut. Între combinaţia aleatoare a două celule şi descompunerea în produşi azotaţi, viaţa noastră este o sumă de reacţii biochimice, încercând să brăzdeze cumva indiferenţa a trei grade Kelvin. E tot ceea ce dă sens existenţei umane.

Şi-atunci când pulberea de stele, din care suntem cu toţii plămădiţi, e-nvârtejită alene de trecerea unui bătrân domn cu aripi uriaşe, putem crede, pentru o clipă, că n-a fost totul în zadar...

PROOROC

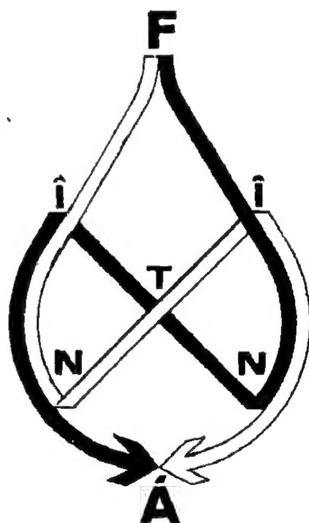
FÎNTÎNĂ

CÎNTÎND

SELBELE

TRILURILE

MĂ ÎNCÎNTĂ ÎNCĂ

Apa vie poate fi dusă într-un burduf?

V. BUGARIU

Inima rezistentă

Adrian Rogoz (1921-1996) a publicat cu cincisprezece ani în urmă un volum de versuri ce ne ajută să-l înţelegem mai bine decât proza sa. Este vorba despre *Inima rezistentă*, Editura Albatros, Buc., 1981. Volumul este prevăzut cu un *Cuvânt înainte* de Ovid S. Crohmălniceanu şi include un studiu al autorului, intitulat *Metaliteratura auxiliară.* Acest studiu, precum şi ciclul *Tace sens nesecat* sunt cele mai revelatoare. Obsesia că limba ascunde invariante cu potenţial poetic l-a urmărit pe Adrian Rogoz decenii întregi. În studiul menţionat mai sus, el se declară profund emoţionat atunci când descoperă asemenea simetrii. Rogoz mărturiseşte că şi-a alcătuit un dicţionar de termeni şi propoziţii palindromice. Iată câteva palindroame, socotite a fi „filoane de diamant":

ARTA-I PIATRA
SUB ERECTUL LUT CE REBUS
ROTITOR COR OCROTITOR

La prima vedere, este vorba despre simple găselniţe bune pentru rebusişti. În realitate, lucrurile sunt mai complicate. Rogoz a mers mai departe, depăşind nivelul palindroamelor simple. El a descoperit că invariantele sunt mult mai numeroase şi le-a inventariat. Rezultatul este o serie de caligrame, ce însumează în chip insolit virtuţile poeziei şi ale geometriei. Efectul lor asupra cititorului este straniu şi trimite gândul la lumea motivelor SF. Se pare că Rogoz a inventariat simetriile fono-grafematice mânat de sentimentul persistent că motivele SF sunt generate unele din altele, conform unei gramatici încă obscure. Rogoz se referă la întreprinderea lui Raymond Queneau, ce a condus la apariţia, în 1961, a cărţii *O sută de mii de miliarde de poeme.* Acest volum cuprinde zece „sonete-genitoare", cele 140 de versuri fiind tipărite pe şuviţe de hârtie şi combinabile între ele. În „Modul de folosinţă", Queneau arată că, prin combinări, cititorul poate compune 10^{14} sonete diferite. Scriind despre volumul respectiv, Rogoz găseşte formulări de o rară pregnanţă: „Lăsând orizontul celor două coperte grele, fasciculele stihurilor se ridică singure, şi orice mişcare le face să tremure indecise ca o coamă de antene stohastice, ca nişte fulgere de omăt, proiectând pe fila de cretă din stânga umbrele unui castel clătinător, o muzică albă într-un desiş de pistiluri, şi fiecare vers detaşat de celelalte pare o exergă definitivă, deoarece, în principiu, există posibilitatea ca, în noianul de combinaţii, să doarmă poemul cel mai frumos din lume." Nu putem să nu ne amintim de memorabila formulare a lui Ioan Petru Culianu, din *The Tree of Gnosis. Gnostic Mythology from Early Christianity to Modern Nihilism,* citată de un comentator: „*totul* poate fi definit în termeni de *mind game*". Se pare că Adrian Rogoz a avut o intuiţie similară.

Volumul de versuri *Inima rezistentă* este revelator şi pentru pasiunea extraordinară a autorului pentru cizelare şi perfecţionare a expresiei. Cine a avut prilejul să colaboreze cu Adrian Rogoz ştie că acesta aprecia în mod superlativ efortul autorilor către o prelucrare cât mai apropiată de perfecţiune. Perfecţionismul său n-a rămas o ciudăţenie printre altele, ci s-a dovedit contagios, având efecte benefice pentru o întreagă generaţie de autori. Pe vremea când Rogoz se afla în postura patriarhului incontestabil, literatura ce folosea motive şi modalităţi de tip SF era privită cu tot respectul în peisajul cultural românesc. Departe de-a fi nişte „ciumaţi", autorii respectivi publicau, erau comentaţi de criticii literari, primeau premii literare, fiind consideraţi scriitori în toată puterea cuvântului. Au fost necesari ani buni pentru ca mentalitatea perfecţionistă a lui Adrian Rogoz să se rarefieze şi, în cele din urmă, să fie considerată demodată şi demnă de-a fi abandonată. Tinerii autori au început să-l privească pe Rogoz cu pietatea cuvenită unui strămoş, dar nu l-au mai luat în serios. Mişcarea SF, cu motivaţiile ei cunoscute, a făcut ca iubirea pentru literatură (SF) să pălească. Adrian Rogoz a intrat în tagma pensionarilor tandru ironizaţi de noii veniţi. Spusa lui Saul Bellow i se potriveşte de minune: „Odată trecuţi de 60 de ani, mulţi scriitori americani devin Bătrâni Înţelepţi. Acesta este modul în care societatea ne pensionează pe noi, scriitorii. Suntem urcaţi în trenul nemuririi, peroanele sunt pline de oameni care îşi agită braţele şi scandează urale, dar nimeni nu aude nimic..."

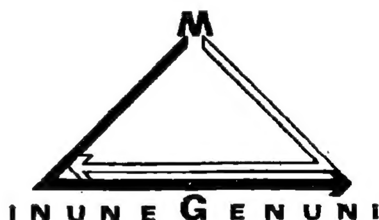
Anii din urmă au dovedit că perfecţionismul şi iubirea pentru literatură ale lui Rogoz nu sunt defel desuete. După un ocol prin antiliteratură, mentalitatea SF (să admitem că există acest concept) pare a se întoarce la „poziţia" literară.

CE RARĂ CĂRARE

IREAL AER
IELELE
DELILURILE
ŞIRURI
RECI GAME MAGICE
EMANAM
FRAZE DE ZAR
IVIT PUR ERUPTIV
DE CE
SLUTUL
HERUB ABUR E
SĂRUTUL FLUTURĂ
F L U X U L

FE R I C I R E
ZBORI ROB
MINUNE GENUNI
OSIRIS
CIUDATUL LUT ADU-I

CE RIT O ROTIRE

Atomul iniţial
răstoarnă triunghiul nestatornic,
transformându-l în
abrevierea unei piramide.

ADRIAN ROGOZ

ALTARUL ZEILOR STOHASTICI

(Premiul special EUROCON I, Triest, 1972)

Om uitător, ireversibil...
ION BARBU

Descoperim după ani de luptă că nu noi conducem o călătorie, ci că ea ne conduce pe noi.
JOHN STEINBECK

Totul a pornit dintr-o uitare. Pasămite Homer nu ştiuse că apele placide ale Lethei îşi au încă în lumea noastră izvorul. Şi fiindcă orice efect se iveşte dintr-o cauză, care ea însăşi este o consecinţă, nu-i exclus ca uitarea să fi apărut odată cu germenii vieţii, ca şi negarea acesteia, moartea.

Homer Hidden stătea melancolic în cabina bolidului său, în care avea să străbată întregul stat Alabama, de la Mobile, portul sudic, până la Huntsville, aproape de graniţa cu Tennessee. Homer stătea cu privirea pironită pe indicatorul vitezometrului ce oscila nervos în jurul a 950 km/oră, dar gândurile lui gravitau aiurea, la viaţa-i de până atunci, mizerabil de agitată, la viaţa şi mai câinească pe care avea s-o îndure acolo, la Houndsville, cum răsbotezase zeflemitor numele oraşului spre care gonea. Şi, deşi gândurile îi erau sumbre, prin mintea lui Homer nu trecu nici o presimţire a teribilului thrill ce-l aştepta în următoarele patru minute. De fapt, cum ar fi putut slaba-i minte umană, ce-şi înţelegea atât de puţin propria alcătuire, să se îndoiască de agerimea cu care minusculul creier electronic al bolidului îl conducea, menţinându-l deasupra pernelor de aer, de-a lungul super-autorutei din răşini aliate cu titan? De ce a fost nevoie să plece din Mobile, să abandoneze viaţa de până atunci, să se certe cu Barbara? Viteza vertiginoasă a existenţei... Homer rămase cu gura căscată. Abia atunci realiză el că maşina lui zboară cu 970 km/oră şi că în acelaşi timp parcă stă pe loc. Asta era murdăria (unii

spun „paradoxul") vitezei. Oricât ar fi de mare, te obişnuieşti îndată cu ea şi n-o mai sesizezi. Ceea ce te face să măreşti iuţeala... chiar asta i-a stricat viaţa: necontenita, nebuna acceleraţie.

Homer se uită la ceas. Mai avea destul până la destinaţie, gândi, destul ca să i se facă lehamite. Nu bănuia că-i mai rămâneau trei minute. Progresul! mormăi ca o sudalmă. Şi Barbara invoca progresul, deşi n-o interesa decât standingul... Altă iluzie, de vreme ce te scoate din minţi şi te duce de râpă. Apăsă distrat pe butonul care comanda vizibilitatea carcasei. Înaintea lui se deschise priveliştea exaltantă a unei estacade brăzdate de mii de aeroglisoare, dar totul îl lăsa acum rece, ba chiar îi provoca un fel de greaţă. De altminteri, regulamentul circulaţiei pe benzile ultrarapide recomanda celor cu nervii slăbiţi să nu privească traiectoriile bolizilor. În stânga, se distingeau zecile de culoare cu diferite viteze – pete policrome rămase în urmă pe măsură ce gravitau spre exterior. În dreapta, se întindea o faleză, sub care curgeau apele tumultoase ale lui Tombigbee River. Înaintea lui Homer şi îndărăt se vedeau, parcă vibrând pe loc, vehiculele având aceeaşi viteză ca maşina lui. Uneori aeroglisoarele se apropiau la câţiva decimetri unul de altul. Nu se puteau atinge, deoarece exista un fel de telepatie între creierii electronici ai maşinilor de pe şosea, o interconectare graţie căreia vitezele se reglau reciproc. De obicei, în caz de accident, ejectarea se făcea vertical. Totuşi Homer se îngrozi o clipă, gândindu-se la nebunia iscată de o singură ciocnire.

Nu-i mai rămânea decât 1'50" până la momentul fatal şi, cu forţa pe care un viitor năprasnic o exercită asupra spiritului nostru, în conştiinţa lui Homer începu să bolborosească neliniştea. Brusc, îşi dădu seama de ireparabilul rupturii lui de Barbara, şi, aproape simultan, parcă tocmai din pricina acestei eliberări de sub imperiul necesităţii de până mai ieri, se simţi din nou robit de iubirea vastă şi degravifiată de contingenţe. Ochii, părul – verzi, castaniu... 43", 42"... gura, ceafa – carmin pal, pufoasă... 38", 37"... sânii, umerii, genunchii – plini de nevinovăţia lucrurilor smulse din timp... 29", 28"... şi iarăşi părul ei în cascadă, ba nu, strâns ghem şi recăzând în cascadă... şi gura ei, care cerea ceva neauzit... 23", 22"... şi din ochii ei, tot mai mari, tot mai adânci... întregul ei chip, mişcându-se în diverse poziţii, ca într-un joc şi totodată cu gravitatea unui ritual... 17", 16"... era ca şi cum o şi vedea dincolo de o apă neagră, de netrecut... 13", 12"... Nu! gemu, deznădăjduit. Nu se poate! I se părea că unul dintre ei moare pentru celălalt... 9", 8"... Barbara, vino înapoi! zbieră, deşi el era cel ce plecase... 5", 4"... Dar el era de pe acum neant şi numai formidabila inerţie a dorinţei lui i-a mişcat, ca în transă, braţul... 3"... şi mâna... 2"... şi degetul care voi să apese butonul „întoarcere"... 1",5..., dar nimeri pe cel de „acceleraţie"... 1"... şi, fulgerător, dându-şi seama de greşeală, comandă absurd oprirea... „zero"!...

Comanda manuală a unui hovercraft în plină cursă era în acea vreme la fel de rară ca tragerea alarmei în epoca trenurilor străvechi. Puteai cere schimbarea culoarului sau parcarea, ambele manevre efectuate prin ţâşnirea verticală a bolidului; oricum, ordinele trebuiau să nu fie confuze sau contradictorii. Pe majoritatea drumurilor nici nu era posibilă intervenţia pasagerului: călătoria putea fi programată la început, iar în caz de forţă majoră sistemul tuturor vehiculelor ejecta maşina accidentată. Megaruta, pe care circula Homer, era însă o arteră privilegiată, datorită numeroşilor tehnocraţi ce deţineau palate pe fundul Golfului Mexic. Iată de

ce sistemul autorut, primind o comandă nelogică, a încercat în prima clipă să satisfacă dorinţa clientului. Apoi a urmat un al doilea ordin fără sens...

Câteva infime fracţiuni de secundă, creierii electronici de pe sute de kilometri de autorută dădură semne de nebunie. Încercară din răsputeri să înţeleagă stupidele manevre, să li se împotrivească, să le atenueze efectele, să localizeze catastrofa... Pe sute de kilometri tablourile de bord au dat alarma... Cei mai surprinşi au fost pasagerii din capul giganticei coloane, supuşi, fără de veste, unor cumplite suprasarcini. Ordinatoarele de la bordul primilor bolizi, primind comanda, accelerară viteza. Unele după altele, maşinile izbucneau în rafală înainte. Câţiva piloţi ai reactoarelor care zburau deasupra convoiului înregistrară uimiţi fenomenul. Aproape simultan interveni stopul cerut de Homer. Excedat de aceste ordine sau dându-şi în sfârşit seama de lipsa lor de noimă, sistemul megarutei hotărî ca maşina lui Homer să sară în aer.

Treaba s-a petrecut aşa: în timp ce cabina era catapultată vertical, restul vehiculului se prefăcea în pulbere.

Abia atunci s-a dezlănţuit acea înlănţuire de fapte ce aveau să-l prefacă pe Homer într-un caz celebru.

În mod normal (fireşte, e vorba despre o normalitate a accidentului), cabina lui Homer, proiectată vertical, ar fi devenit un mic aparat de zbor, suficient de puternic ca să străbată câţiva kilometri. Dar lucrurile s-au întâmplat altfel. Supuşi grozavei presiuni, bolizii dindărătul lui Homer au trebuit şi ei să sară în aer. Celor care înaintau pe celelalte benzi li se părea că incongruentul culoar al vitezei maxime explodează la un moment dat, expectorând pe rând o mulţime de coleoptere. De fapt, toate au aterizat cu bine în exteriorul megarutei. Doar cabina lui Homer s-a izbit de aceea ţâşnită în urma sa. Impactul a fost teribil. Ochii Barbarei ieşiră din orbite, apoi se întunecară. Mintea care o invocase avu fulgerător senzaţia dezagregării. În coliziunea celor două aparate, avariată a fost capsula lui Homer: spre nenorocul său (dar nenorocul e relativ), i se frânse o aripă. Veni în picaj, peste botul unui bolid de pe banda vitezelor maxime. Şocul îl făcu pe acesta să se preschimbe la rândul său într-o cabină zburătoare. Lovită ca pucul de crosă, sfera inertă a lui Homer fu proiectată în văzduh. Depăşi linia falezei şi se avântă deasupra fluviului, peste care tocmai bâzâia plăcut un uriaş elicopter. Nu trecuse încă un minut, de când se declanşase demenţialul spectacol, că ordinatorul de la bordul autogirului şi fusese alertat. Aparatele lui de televiziune se şi îndreptau spre extraordinarul unghi al

megarutei, transmiţând câtorva canale de televizune chiar momentul în care capsula lui Homer se năpustea spre ecrane.

Spre norocul său (dar şi norocul este relativ), Homer se afla încă în nesimţire, când sfera lui a fost tăiată, ca un măr, în două, de una dintre imensele elice ale elicopterului.

Milioane de telespectatori priveau cu gura căscată la omul care pica din cochilia lui, ca un zar din două boluri întoarse.

De undeva, pesemne chiar în momentul în care uriaşa palä pătrundea în corpul străin, autoprotecţia elicopterului crease deja o perdea de aer pentru a-l feri pe Homer de un şoc mortal. Hazardul a fost însă mai dibaci decât perfecţiunile tehnice. Una dintre hemisfere despică în cădere perdeaua, iar omul fu proiectat în gol din fotoliul cabinei şi totodată, din pricina turbionului iscat, îşi recăpătă cunoştinţa. Mai să leşine din nou!

Era ca un coşmar această deşteptare în picaj spre o ţintă care se năpustea informă şi bolborosindă. Zburau în viteză pe lângă el o sumedenie de aparate, a căror iscusinţă era de această dată să se ferească din calea bietului trup omenesc. În tumbele lui teribile şi bizare, descrise în văzduh, Homer văzu sau crezu că vede, deoarece în acele câteva clipe de când îşi venise în fire mintea lui se agita ea însăşi febril în gol, cerul împletindu-se ameţitor cu pământul, iar în adânc, ape învolburate, ce-l sugeau parcă inexorabil.

Înainte de a fi atins valurile, Homer, care nu ştia să înoate, avu prezenţa de spirit să-şi tragă peste cap gulerul hainei, ca pe un fel de glugă, iar manşetele mânecilor, ca pe nişte mănuşi. Ştia că aceasta îl va salva de la înec. Într-adevăr, de cum atinse zona lichidă, trupul său fu acoperit de o peliculă care, pe de o parte îl izola, iar pe de alta îi extrăgea din apă oxigenul.

Violenţa cu care Homer se prăvălise în fluviu a fost totuşi atât de mare, încât bietul om s-a pomenit din nou groggy. Poate că acolo, în adânc, s-a lovit de ceva (niciodată n-o să cunoaştem exact împrejurările), cert este că pojghiţa de protecţie i-a fost sfâşiată, pe când el se mai afla pe trei sferturi ameţit.

Aici, însă, a intervenit încă una dintre acele şanse uluitoare ce aveau să-l facă pe Homer ilustru: pe fundul fluviului se afla o uzină, iar accidentatul căzuse tocmai în apropierea ei. Curentul l-a împins peste o trâmbă de noroi radioactiv deversat pe unul dintre maluri.

Când şi-a recăpătat cunoştinţa, Homer zăcea pe un povârniş de nisip; un fel de dinte de beton îi oprise corpul să se rostogolească într-un bazin, pe care un val ţâşnit din fluviu îl umplea cu o mâzgă neagră-verde-vânătă.

Homer se târî pe faleză. Departe, în stânga lui Tombigbee River, scăpărau fascinant benzile continue ale bolizilor. Şi mai departe, soarele apunea maiestuos deasupra acestor curcubee întoarse.

Omul se simţea singur şi zdrobit, deşi nu-l durea nimic. Frumuseţea pe care o vedea cu ochii împăienjeniţi îl lăsa aproape indiferent. Îşi continuă drumul, împleticindu-se, ţinându-se de balustrada de marmură ajurată. În creier, parcă, îi

zvâcnea un mic soare ce i se lichefia în artere. Nu-şi punea nici o întrebare. Mergea înainte, cu un fel de înverşunare tâmpă, îngăimând sunete poate numai pentru el cu înţeles.

Când ajunse în faţa Lojei stohastice, era la capătul puterilor. Intră ca într-un azil. Uitase cu totul de ironiile pe care nu le precupeţise la adresa zeilor acelor altare cibernetico-statistice. Tinerii turbaţi scorniseră de câţiva ani un soi de roboţi ai destinului, alcătuiţi din memorii formidabile şi din circuite diabolic de complexe. Şi le risipiseră prin toate oraşele continentului.

Homer se sprijinea de pereţi. O răcoare plăcută îl întâmpină. Aerul era pur (condiţionat), cu miros de zăpadă, de ozon, de flori de primăvară. Barbara veni spre el, zâmbitoare. Era încă îmbujorată de partida de tenis pe care o jucase...

O suavă muzică electronică îi tulbură imaginea. Apoi se auzi un bizar ţăcănit de ordinator în funcţiune şi un glas metalic rosti:

– Hai, vino mai aproape!

Şi, dinspre „altar", se aprinse o lumină de zirconiu. Homer şchiopătă într-acolo. În fund se înălţau trei ferestre, cu vitralii verzi, acvatice, acoperite de nişte ecuaţii elegante ca arabescurile unor covoare persane. Sub ogiva fiecărei ferestre se găsea câte un mare paralelipiped de cristal, cu sextilioane de celule moletronice. Doi ochi, două urechi, două nări şi o gură dădeau celor trei divinităţi stohastice o stranie fizionomie antropomorfică. Păreau trei monştri simpatici şi groteşti. Homer îi privea însă cu spaima superstiţioasă a unui animal căzut în cursă.

– Reazimă-te de bara de lângă tine, îl invită binevoitor paralelipipedul central, al cărui soclu purta pe o placă înscrise fosforescent cuvintele: ZEUL NEANTULUI.

– Spune-ne tot ce ţi s-a întâmplat, ceru paralelipipedul din dreapta: ZEUL CONCENTRĂRII.

Homer scoase câteva sunete guturale, ca un plâns, ca un strigăt strangulat.

– Destul! spuse zeul. Din firimiturile memoriei tale şi din informaţiile pe care le-am cules până la venirea ta, ţi-am reconstituit aproape în întregime povestea. Dă din cap, dacă înţelegi...

Omul îşi clătină capul, dar privirile îi erau rătăcite.

– E un caz unic, pronunţă cu o încântare şuierătoare paralelipipedul din stânga: ZEUL VITEZEI. Propun ca vestigiile minţii lui să fie amplificate, traduse şi exprimate de vocea umană.

Un piezodifuzor roşu de deasupra lui Homer gâfâi:

– Ce se întâmplă cu mine? Ce vreţi de la mine?

– Foarte bine! râse Zeul Concentrării. Vei primi răspuns la toate întrebările pe care ni le vei pune şi chiar la acelea pe care nu vei şti să le pui.

– Nu vrem nimic de la tine, luă blând cuvântul Zeul Neantului. Sau nu mai vrem nimic. Venind aici, ne-ai dăruit tot ce există mai de preţ pe această planetă: o improbabilitate absurdă, devenită realitate. Recapitulaţi faptele.

– Pe mii de parseci cubici Pământul este un fenomen rar, reluă cutia gânditoare din dreapta. Caracteristici solare extrem de speciale dau o probabilitate de 10^{-5} pe o galaxie. Dar o planetă locuită de fiinţe raţionale impune un nou şir de restricţii: o distanţă potrivită de astru, un câmp magnetic care să reţină radiaţia nocivă, un gigantic bulion lichid în care să răsară viaţa, o atmosferă prielnică şi atâtea alte condiţii care ridică improbabilitatea la 10^{-10}.

– Tâm-pe-nii... tâm-pe-nii... tâm-pe-nii... se auzi vocea lăuntrică a lui Homer, amplificată; părea un clopot nebun, care dă alarma într-un sat cuprins de flăcări.

– Într-un fel ai dreptate, rosti hârâit şi grav divinitatea centrală. A fost nevoie de acest singular concurs de împrejurări ca să vă iviţi voi, viermii acestei Terre. A fost nevoie de experienţa giganticelor reptile, ca să apară stirpea măruntelor mamifere. Cele câteva mii din zorii timpurilor s-au prăsit, ca să acoperiţi acum Pământul cu miliardele voastre de trupuri terminate cu o gămălie puţin cugetătoare.

– Ce caut aici? Ce vreţi de la mine? se lamenta ciudat glasul lui Homer; părea că sufletul i se dezlipise de trup.

– Te-a adus probabilitatea care tinde spre zero, urui liniştitor şi cu o umbră de admiraţie zeul din mijlocul altarului. Eşti un caz cu totul extraordinar!

– Coliziunea a doi bolizi în traficul rutier actual poate avea loc o dată la zece ani, explică amabil Zeul Vitezei. Coliziunea unui bolid cu alţi doi, în decurs de câteva secunde, se poate întâmpla o dată la un secol. Probabilitatea ca acelaşi vehicul să se ciocnească în clipele următoare cu un alt aparat zburător nu poate surveni decât o dată la un mileniu, iar tăierea capsulei tale de elicea elicopterului reprezintă un miracol ivit numai la zece milenii. Împrejurarea că hemisfera cabinei a perforat perdeaua de aer protectoare – un milion de ani. Hazardul că n-ai fost ucis – zece milioane. Revenirea ta din leşin în timpul căderii – o sută de milioane. Faptul că ţi-ai putut trage pelicula de protecţie – un miliard de ani. Şansa că ai căzut în apă şi nu pe uscat – zece miliarde...

– Ai şi atins existenţa unui sistem solar, comentă Zeul Concentrării.

– Norocul să fii proiectat de jetul din fundul fluviului – o sută de miliarde...

– Cât viaţa unei galaxii.

– Şi probabilitatea să ajungi viu până la noi – o mie de miliarde de ani...

– Cât suflul universului! murmură ca o încheiere Zeul Neantului.

În acest timp, Homer, care, la început, de bine de rău, se ţinuse de bara din faţa altarului, atârna acum moale, ca o marionetă, cu picioarele răşchirate grotesc şi cu braţele bălăbănindu-i-se de la subţiorile proptite de sulul metalic.

– Nu eşti dumneata Barbara Hamilton?

– Ba da, răspunse un glas mirat de femeie. Dar de unde ştii?

Era amplificatorul care reproducea „pista sonoră" a memoriei lui Homer.

– L-am auzit odată pe Adrian Gord vorbind despre dumneata. Şi mi-am închipuit că aşa trebuie să fii...

– Nemaipomenit!

– Aşadar, corespunzi întru totul ideilor mele preconcepute despre dumneata.

– Ce drăguţ!

– Nu înseamnă oare asta că-mi eşti predestinată?

– Oare?! făcu vocea ei adâncă şi puţintel speriată.

În ochii tulburi şi injectaţi ai lui Homer vitraliile deveniseră luminile îndepărtate ale metropolei, iar cele trei altare – un vesel carusel infinit.

– Analiză în undele delta! ceru Zeul Concentrării.

Două braţe metalice coborîră de undeva şi, cu precizie şi indiferenţă, prinseră de subţiori ghemotocul uman rătăcitor cu gândul prin cosmoparcul tinereţii lui.

„Oare n-ar putea încremeni pentru totdeauna această clipă fugară? Ca un serafic ţipăt de viori... Ca insolita dulceaţă a unui fulgurant ferăstrău de senzaţii de-a

lungul întregului trup...".

– Mai ai de trăit încă cinci secunde, începu să rostească pe tonul tehnic al comenzii unei lansări spaţiale Zeul Vitezei, în timp ce raze detectoare, unele policrome, şi altele invizibile se încrucişau avide pe corpul lui Homer.

„Vocea umană", care reproducea glasul interior al omului crucificat pe braţele metalice, nu mai avea nimic dintr-o voce umană: era ca o bandă magnetică desfăşurată vertiginos. Dacă ar fi fost încetinită, ar fi ţinut, probabil, cât o viaţă.

– Homer Hidden, hârâi Zeul Neantului, eşti o făptură cum nu se iveşte decât o singură dată într-un cosmos. Bucură-te de unica ta apariţie!

– Amplificatoarele interogatoare! comandă Zeul Vitezei.

Pânza viziunii se întinse nemărginit, şi întreg firmamentul se preschimbă pentru Homer în surâsul Barbarei. Apoi omul tresăltă sub sensibilele braţe de metal, care, consternate parcă, îşi descleştară strânsoarea. Homer se prăbuşi la picioarele altarelor stohastice şi un firişor de sânge îi izvorî din colţul gurii.

– Ce bizare fixaţii pot avea chiar muritorii cei mai rari! exclamă Zeul Concentrării. Totuşi, ce eveniment splendid!

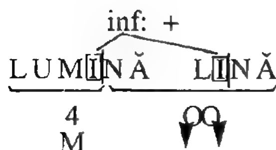
Fasciculele luminoase, care palpaseră până atunci corpul lui Homer, se retrăgeau cu ezitări repulsive.

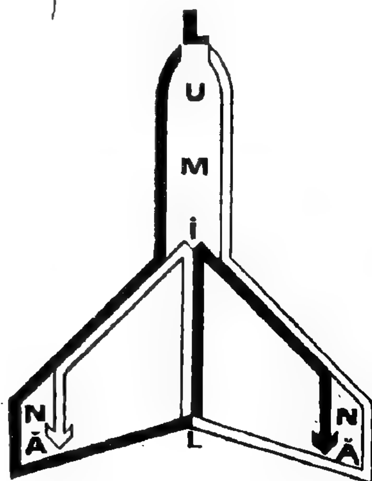
– Ţi-am mai spus că eşti viciat de sentimentul deşert al frumuseţii, rosti fără patimă Zeul Neantului.

1970

VISĂTOR ŢESĂTOR

SPUNE CĂ LUNECĂ

Navă a nădejdii

V. BUGARIU

Autori români

De curând, deplângeam lipsa de prolificitate a autorilor români. Se pare că mă înşelam, falsa impresie fiind indusă de abundenţa traducerilor. De vină era şi pierderea contactelor dintre prozatori şi critică. „Bieţii critici" (inclusiv subsemnatul) sunt obligaţi să facă rost de cărţi cum ştiu. A trecut vremea când autorii erau bucuroşi să citească recenzii ale scrierilor lor. Cum-necum, cărţile ajung totuşi în redacţie şi pot fi citite. În următoarele numere voi încerca să le analizez.

James Joyce sau Ostap Bender?

În urmă cu vreo câteva luni, Mihai Bădescu a prezentat la *TVR 1* romanul de debut al lui Sebastian A. Corn, *2484 Quirinal Ave.*, apărut la Editura Nemira în acest an. Autorul era de faţă şi nu i-a contrazis. În consecinţă, am recenzat cartea ca atare. Peste o vreme, însă, am descoperit la un stand cu cărţi un roman semnat de acelaşi autor: *Aquarius*, Editura Olimp, Buc., 1995. Care va să zică, debutul editorial s-a produs cu un an mai înainte, fiind girat de însuşi Alexandru Mironov, printr-o postfaţă intitulată *Perenitate.* Consideraţiile propuse de celebrul animator SF în textul său sunt demne de menţionat. Sebastian A. Corn este susţinut fără nici-o reţinere, cu proverbiala generozitate literară a ministrului nostru: „«Doctorul» – cum este numit Sebastian A. Corn în fandom – are tot ce-i trebuie pentru o carieră SF literară (căci SF-ul, dragii mei, are multe faţete şi nenumărate sunt căile inimii). Doc are mâna sigură, cuvintele îl ascultă, personajele au os şi carne, se întâmplă ceva în romanul lui. Omul e uns cu toate alifiile SF – se vede cu ochiul liber –, cultura SF îi transpiră prin toţi porii, dar şi – tot respectul – cultura cea mare." În acelaşi text, Alexandru Mironov scrie cam cum ar trebui să fie un bun roman SF: „... romanul înseamnă mult mai mult: înseamnă personaje care te obligă să le inventezi, să le creionezi, să le desenezi, apoi să le dai viaţă, să le faci iubite sau urâte. Romanul, cel puţin de Science Fiction, mai presupune, obligatoriu, o tramă, cu cât mai complexă cu atât mai atrăgătoare [...] Cu un amendament însă: cu cât mai simplu povestit romanul, cu atât mai citit de un public mai numeros..."

Partea curioasă este că romanul lui Sebastian A. Corn este remarcabil tocmai prin absenţa calităţilor standard menţionate de Alexandru Mironov. Personajele lui sunt sută la sută convenţionale, în ciuda aparentei lor stranietăţi, viaţa lor este cea a

unor apariţii de desen animat. Iar trama (fondul şi legătura unei structuri organizate) este *fuzzy*, dacă nu cumva practic inexistentă. Grandioasă este, în schimb, ceea ce teoreticienii mai vechi numeau *ideea SF:* John Fitzgerald Kennedy este ucis pentru a fi distrusă o lume fictivă (AQUARIUS), ce evoluează în subconştientul lui şi, cine ştie, poate să periclitეze realitatea obiectivă: „AQUARIUS căpătase o dezvoltare deosebită în creierul ţintei, fiind pe punctul de a dobândi autonomia". Dacă autorul n-a „ciupit" de undeva această idee, merită toate felicitările, precum şi invidia „rituală" a confraţilor. Şi unele găselniţe de mai mică anvergură sunt de menţionat. De exemplu, diferitele tipuri neconvenţionale de comunicare interumană, cel mai spectaculos fiind cel obţinut prin modificări coloristice ale epidermelor. Chestiunea este, însă, alta. Textul însuşi, exceptând paginile finale, unde cititorul este pus în posesia cheii de lectură, este inform şi labirintic, un fir logic fiind nespus de greu (practic imposibil) de urmărit. Există o ameninţare, nişte conflicte, animale fabuloase, arte marţiale, magie neagră, ceva în genul unei divinităţi, cuvinte din limbi necunoscute (japoneză?), precum şi un stil al agitaţiei neîntrerupte, ce vrea să sugereze o *speedworld*. Romanul pare un text scris în două săptămâni, dacă nu şi mai repede. Este adevărat, Sebastian A. Corn are o fibră de poet, câteva fragmente fiind tulburător de frumoase. În rest, însă, textul lui lasă impresia de productivitate mecanică, bazată pe alăturarea aleatorie a unor aluviuni culturale de diverse provenienţe. Aşa stând lucrurile, lectura este trudnică şi devine de-a dreptul plicticoasă, deşi aglomerarea de ciudăţenii (inclusiv grafice) ar trebui să captiveze. Nu pot să nu citez o remarcă referitoare la romanul *Finnegans Wake* de James Joyce: „Dacă aş pune punct aici, mulţi cititori ar rămâne convinşi fără îndoială că am citit *Veghea lui Finnegan*. Dar trebuie să mărturisesc că nu; citesc *din* ea, din când în când cu mare plăcere până mă cuprinde plictiseala." (Wayne C. Booth, *Retorica romanului,* în româneşte de Alina Clej şi Ştefan Stoenescu, Prefaţă de Ştefan Stoenescu, Editura Univers, Buc., 1976, p. 371.) Păstrând proporţiile, ne putem deci întreba dacă Sebastian A. Corn este un scriitor autentic sau „un mare maestru al combinaţiilor", precum Ostap Bender, personajul din excelentele romane ale lui Ilf şi Petrov. Deocamdată, este absolut sigur că autorul nostru are „geniul" de a-şi publica textele şi încă foarte repede. Viitorul va arăta dacă este un adevărat maestru, precum James Joyce, sau unul fals, ca Ostap Bender, cel care se dădea mare maestru de şah fără să ştie jocul.

Personal, cel puţin până la proba contrarie, înclin să cred că este vorba mai mult de şmecherie decât de artă. Există, desigur, maeştri ai aşa-zisului roman inform. Ei lasă impresia că scriu ce le trece prin minte în clipa respectivă şi scriu de inspiraţie, dispreţuind orice plan narativ. Un exemplu românesc, strălucit, este Nicolae Breban. Pentru a reuşi să scrii astfel, trebuie ca vocea auctorială să fie copleşitoare, să aparţină unui poet autentic sau/şi unui eseist adevărat. Nu cred că este cazul lui Sebastian A. Corn. Romanul său pare făcut la repezeală, prin listarea preliminară a unor nume de personaje şi locuri, urmată de combinarea frenetică, sportivă, a acestora.

Oricum ar fi, simplul fapt că o discuţie de tipul celei de mai sus a avut loc, dovedeşte că Sebastian A. Corn nu este un simplu veleitar. Cărţile lui merită să fie plasate în categoria textelor promiţătoare.

Almanah

Almanah Anticipaţia 1996, S.C „Ştiinţă & Tehnică" S.A., Buc., 1996 este o publicaţie

editată de una şi aceeaşi instituţie care patronează revista de faţă. O autoscopie n-ar fi, deci, indicată. Cu toate acestea, dată fiind imposibilitatea de a obţine alte spaţii tipografice pentru comentarii despre fenomenul SF, mă văd silit să inserez o recenzie a almanahului în paginile de faţă. Mă voi ocupa, mai întâi, de „Galaxia SF“, un grupaj de comentarii critice. Reţin atenţia, în special, două contribuţii teoretice, menite să elucideze – a suta oară – specificul literaturii SF.

Prima este datorată lui Cornel Robu şi se intitulează *Racul, broasca şi cu ştiuca*. Autorul porneşte de la un articol apărut în ziarul *Curierul Naţional*, în pagina specializată. Este vorba despre un proiect de *Regulament privind acordarea premiilor naţionale – ROMCON pentru Science-Fiction*. Cornel Robu deplânge, în stilul unui purism tradiţionalist, confuzia între SF, *Fantasy* şi *Horror*. El vine apoi cu precizări, pledând pentru ideea că SF-ul este unic şi inconfundabil: „...se poate spune, cu deplin temei, că science-fiction propriu-zis este numai ce rămâne dintr-o scriere – roman, nuvelă sau *short-story* – după ce scădem din ea sexul, tribul (sau muşuroiul) şi sufletul («trăirile sufleteşti», «simţămintele umane», «*human feelings*»); altfel spus, după efectuarea necesarului artificiu de calcul de a fi făcut, probatoriu şi provizoriu, abstracţie de toată biologia, sociologia şi psihologia pe care respectiva scriere, de la caz la caz, le poate [...] încorpora...“ O altă precizare se adaugă pledoariei puriste: „Ce mai rămâne, însă, după ce scădem din science-fiction biologia [...], sociologia [...], psihologia [...]? Ce mai rămâne dacă mai scădem şi «stilul» [...]? Rămâne, evident, adevărata esenţă a SF-ului, rămâne nucleul său ireductibil, miezul său iradiant: *ontologia*. Rămâne fiorul ontologic, suferinţa ontologică, suferinţa de-a fi atât de infim faţă de un cosmos atât de imens...“ În sensul mai vechii sale teorii, Cornel Robu conchide că numai SF-ul poate mijloci întâlnirea cititorului cu aşa-numitul *sense of wonder*. Această ultimă sintagmă ar fi o denumire modernizată pentru străvechea

„emoţie a sublimului“. În opinia lui Cornel Robu, „ireductibila plăcere estetică a sublimului“ nu poate fi restituită „intens şi nealterat“ de nici o altă formă de expresie artistică în afară de science-fiction. Concluzia teoreticianului este că lectura de *fantasy* şi *horror* oferă plăceri pre-estetice, „simple plăceri psihologice“.

Conexiunea realizată de Cornel Robu între conceptul de sublim şi literatura SF a stârnit, de la bun început, reacţii extrem de favorabile. Aceasta fiindcă s-a înscris perfect în nemaiîncheiata pledoarie *pro domo* rostită de adepţii SF-ului. Foarte generoasă, respectiva construcţie teoretică nu este, spre regret, suficient de trainică. Anumite contradicţii o fisurează. Izbitoare este, de pildă, formularea „fiorul ontologic“, ce conţine germenii întregii teorii. Ontologia, parte a metafizicii, nu dă fiori. Asta fiindcă foloseşte concepte. Corect este să spunem „fior existenţial“. În acest caz, însă, de ce restul literaturii este incapabil să sugereze sublimul? De ce un savant care priveşte la microscop are mai mult acces la „emoţia sublimului“ decât un cioban care contemplă stelele de pe cer? Foarte atrăgătoarea argumentaţie a lui Cornel Robu suferă de un viciu esenţial, ce face încă şcoală: porneşte de la premisa că SF-ul este altceva decât literatură şi, în ipostazele sale superioare, poezie.

Un eseu interesant este cel semnat de Radu Pavel Gheo: *Despre science-fiction, mainstream şi alte locuri comune*. Practic, este argumentată teza inversă: SF-ul nu este decât literatură. Cu mijloace speculative mai modeste, dar într-un stil acceptabil, autorul susţine teza că parcelările sunt neproductive în materie de literatură: „O operă literară de valoare este, pur şi simplu, Literară, ea nu poate fi confiscată de un grup sau altul [...] şi se opune cantonării într-un anumit model restrictiv.“ Sunt, fără îndoială,

constatări de bun simţ. Cum se ştie, însă, fanaticii SF-ului nu le admit.

Cine are dreptate? Cum am arătat într-o lungă serie de articole publicate în *Anticipaţia*, fenomenul SF este contradictoriu. Cu alte cuvinte, ambele pledoarii sunt îndreptăţite. Cornel Robu preia şi susţine la nivel academic teza primitiv exprimată de *Jurnalul S.F.*, Radu Pavel Gheo dezvoltă ideea contrară, cea referitoare la valoarea textelor ce folosesc motive literare şi modalităţi de tip SF. (Cu un minimum de generozitate, Radu Pavel Gheo ar fi menţionat faptul că *Fragmente critice*, rubrica de faţă, este, la urma urmelor, o pledoarie pentru literaritate.)

Textul cel mai reuşit din *Galaxia SF* este *Imaginând realitatea* de J.G. Ballard (în traducerea lui Cristian Lăzărescu). El ne aminteşte de existenţa unor eseuri adevărate pornite de la problematica SF. Ballard se înscrie printre atât de cunoscuţii avocaţi ai SF-ului. Atitudinea sa este normală, dacă avem în vedere faptul că textul său a apărut în 1974. Argumentele nu sunt inedite, atrăgătoare fiind, în primul rând, o anume alerteţe stilistică şi, mai ales, concluzia paradoxală: „Trăim într-un intens roman. Scriitorului îi este tot mai puţin necesară imaginarea ficţiunii în cărţile sale. Ea este deja prezentă. Sarcina cititorului este să imagineze realitatea." Este, desigur, vorba despre o butadă. Dar cât de bine sună!

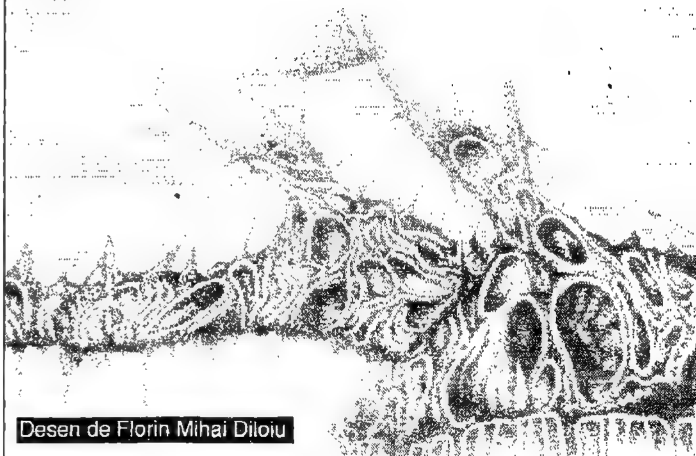
Destul de ciudată este absenţa din *Almanahul Anticipaţia* a referirilor la noianul de cărţi SF apărute în ultimii ani la noi. Nimic despre textele originale, aproape nimic despre traduceri. *Topul cărţilor - 1995* este o simplă înşiruire de preferinţe neargumentate, iar tableta semnată de Florin Leodor Dănilă este neglijent scrisă şi uşor hilară. Din moment ce declară că a citit „foarte puţine dintre cărţile SF ale anului trecut", ce sens mai are să se pronunţe asupra tocmai acestei categorii?

De remarcat şi teama de a spune lucrurilor pe nume. Critica literară se face indicând foarte clar sursele. Teoretizările, cu citate din cărţi apărute cu decenii în urmă, sunt, nici vorbă, bune. Ceea ce lipseşte actualmente este critica de text. Tinerii cu veleităţi de critici de aici trebuie să pornească. Să se înhame la lectura tuturor apariţiilor, să facă confruntări cu originalele şi apoi să se pronunţe.

P.S. Cu avizul redacţiei, îi invit pe cititorii de gen să trimită recenzii la cărţi originale şi la traduceri. *Anticipaţia* tinde să se transforme într-o revistă literară şi spaţiul acordat criticii literare se va mări. De asemenea, îi rog pe cumpărătorii de carte SF să ia legătura cu redacţia, în vederea constituirii unui fond de carte. Cum s-a instaurat cinicul obicei ca editurile, autorii şi traducătorii să nu trimită exemplare, cine doreşte să citească întreaga producţie editorială trebuie să aloce sume băneşti indecent de mari.

STANLEY G. WEINBAUM

INSULA PROTEUS

Desen de Florin Mihai Diloiu

Negrul Maori aşezat la prova bărcii privea ţintă spre Insula Austin, de care se apropiau plutind uşor; dintr-o dată însă, se răsuci şi-şi fixă ochii căprui asupra lui Carver.

— Tabu! ţipă el. Tabu! *Aussitan* tabu!

Carver se uită la el, fără ca expresia feţei să i se schimbe, dar îşi îndreptă apoi privirea către insulă. Cu o mutră îmbufnată, negrul începu din nou să vâslească. Cel de-al doilea polinezian se uită şi el rugător spre zoolog, spunând la rândul lui:

— Tabu. *Aussitan* tabu!

Bărbatul alb îi aruncă o privire scurtă, dar nu scoase nici un cuvânt şi cei doi îşi continuară munca. Dar în vreme ce Carver se uita plin de nerăbdare către ţărm, cei doi băştinaşi schimbără o ocheadă plină de înţelesuri.

Barca aluneca peste talazurile verzi, îndreptându-se către insula tivită cu spumă, apoi începu s-o ia într-o parte ca şi cum i-ar fi displăcut să se apropie. Fălcile lui Joe se încleştară.

— *Malloa*! Dă-i bătaie, porc de ciocolată. Dă-i bătaie, mă auzi?

Privi din nou pământul. Insula Austin nu era sacră în mod tradiţional, dar, dintr-un anumit motiv, aceşti băştinaşi se temeau de ea. Nu era însă treaba unui zoolog să descopere cauza. Insula nu era locuită şi numai de curând fusese trecută pe hărţi. Observă pădurile de ferigi ce se întindeau înainte, asemeni celor din Noua Zeelandă, presărată cu pini Kauri şi dammari – dealuri acoperite cu păduri negre, o plajă albă, iar între ele, un punct mişcător – un *apteryx mantelli*, îşi spuse Carver – un kiwi.

Barca se apropia cu precauţie de ţărm.

— Tabu, şoptea în continuare Malloa. El plin de *bunyip*!

— Sper să fie aşa, mormăi bărbatul

alb. Mi-ar displăcea tare mult să mă întorc la Jameson şi la ceilalţi, în Macquarie, fără măcar un bunyip mititel, sau chiar cu fantoma unei zâne.

Rânji.

— Bunyip Carveris. Nu-i rău, hm? Ar arăta bine în cărţile ilustrate de istorie naturală.

Pe plaja ce se apropia, kiwi-ul o tuli spre pădure – dacă era, într-adevăr, un kiwi. Părea oarecum bizar şi Carver îşi miji ochii uitându-se după el. Bineînţeles, trebuia să fie un *apteryx*; aceste insule, din grupul Noii Zeelande, aveau o faună prea săracă pentru ca să fi fost altceva. O varietate de câine, un fel de şobolan şi două specii de lilieci – cam astea erau toate mamiferele din Noua Zeelandă.

Bineînţeles, mai erau şi pisicile, porcii şi iepurii importaţi, care reveniseră la sălbăticie în Insulele Nordice şi cele Mijlocii, dar nu aici. Nu în insulele Auckland, nu pe insula Macquarie şi, în ultimul rând, nu aici, pe insula Austin, singuratică în mijlocul mării, între insula Macquarie şi insulele pustii Balleny, situate mult mai jos, spre marginea Antarcticii. Nu, punctul acela care o ştersese *trebuie* să fi fost un kiwi.

Barca atinse fundul apei. Kolu, de la provă, se repezi pe mal ca un fulger cafeniu şi o trase peste valurile care se spărgeau la ţărm. Carver coborî din barcă, apoi se opri brusc când auzi geamătul lui Malloa, care se afla în spatele bărcii.

— Uitaţi! spuse acesta inspirând cu greutate aerul. Copacii, *wahi*! Copacii bunyip!

Carver privi în direcţia indicată. Copacii? Ce era cu ei? Aceştia se găseau acolo unde se termina plaja, cum la fel mărgineau şi nisipurile insulelor Macquarie şi Auckalnd. Apoi se încruntă. Nu era botanist; aceasta era specialitatea lui Halburton, care se găsea împreună cu Jameson şi nava *Fortune* pe insula Macquarie. El era zoolog şi sesiza doar în mare variaţiile florei. Cu toate acestea, se încruntă.

Copacii erau, într-adevăr, oarecum ciudaţi. De departe semănau cu ferigile uriaşe şi pinii înalţi Kauri, pe care te puteai aştepta să-i găseşti pe insulă. Cu toate acestea, văzuţi de aproape, aceştia aveau un aspect diferit – nu era vorba de ceva care să-ţi sară în ochi, ce-i drept, dar cu toate acestea, aveau ceva straniu. Pinii kauri nu erau întru totul kauri, şi nici copacii-ferigă nu erau chiar aceleaşi Cryptogamia care înfloreau pe insulele Auckland şi Macquarie. Bineînţeles, aceste insule se găseau la multe mile depărtare spre nord, şi era normal să existe anumite variaţii regionale. Dar, cu toate acestea...

— Mutanţi, murmură el încruntându-se. Acest lucru aduce dovezi în sprijinul teoriilor izolaţioniste ale lui Darwin. La întoarcere va trebui să iau cu mine vreo două specimene, să i le duc lui Halburton.

— *Wahi*, spuse cuprins de nervozitate Kolu, ne întoarcem acum?

— Acum!? explodă Carver. De-abia am ajuns aici! Tu crezi că am venit tocmai din Macquarie doar ca să aruncăm o privire? Rămânem aici o zi sau două, astfel încât să am şi eu şansa de a vedea puţin viaţa animală de pe această insulă. Dar la urma urmelor, care-i problema?

— Copacii, *wahi*! se tângui Malloa. *Bunyip*! – copaci care umblă, copaci care vorbesc!

— Hm! Umblători şi vorbitori, ai?

Culese de pe plajă o piatră şi o azvârli în verdele întunecat al celui mai apropiat hăţiş.

— Atunci, hai să-i auzim cum ne înjură.

Piatra îşi croi drum, rupând frunze şi plante agăţătoare, iar zgomotul slab pro-

dus de căderea ei pe pământ se stinse în tăcerea nemişcată. Sau poate nu total nemişcată; pentru moment ceva mic şi întunecat se zbătu acolo, apoi ţâşni în sus pentru câteva clipe, o siluetă neagră pe cer. Era cam cât o rândunică, dar semăna oarecum cu un liliac, având aripi membranoase. Carver se holbă la ea cuprins de uimire, deoarece aceasta avea o coadă de vreo 30 de centimetri, subţire cât un deget, în mod sigur un apendice pe care nici un liliac normal nu-l avea.

Pentru câteva clipe, creatura dădu neîndemânatică din aripi în lumina Soarelui, ciudata-i coadă şfichiuind aerul în stânga şi-n dreapta, după care se prăvăli din nou în întunecimea pădurii din care fusese stârnită de proiectilul său. Nu se auzi decât un ecou al ţipătului ei ascuţit şi sălbatic, ceva în genul *„Wheer! Whe-e-e-r!"*

— Ce dracu'! zise Carver. În Noua Zeelandă şi în insulele din împrejurul ei nu sunt decât două specii de Chiroptera, şi asta n-a fost nici una dintre ele! Nici un liliac nu are o asemenea coadă!

Kolu şi Malloa se tânguiau la unison. Creatura fusese prea mică pentru a produce panică cu adevărat, dar ţâşnise pe firmament ca o apariţie sinistră a anormalităţii. Era o monstruozitate, o aberaţie, iar minţile polinezienilor erau în aşa fel alcătuite, încât nu puteau înfrunta o ciudăţenie necunoscută fără a fi cuprinse de teamă. Dar, vorbind cinstit, reflectă Carver, cam aşa sunt şi minţile albilor; încercă să îndepărteze un ciudat sentiment de nelinişte. Ar fi prostie curată ca un zoolog, cu mintea perfect sănătoasă, să se lase influenţat de spaimele lui Kolu şi Malloa.

— Gura! se răsti el. Va trebui să-l prindem pe amicul ăla, sau pe unul din verii lui. Vreau un specimen din familia lui – Rhimolophidae, pun însă pariu pe-un dolar că este o specie nou-nouţă. O să prindem unul la noapte.

Vocile celor doi insulari cafenii se înălţară cuprinse de spaimă. Carver le tăie scurt protestele şi încercările de a-l face să renunţe, presărate cu descrieri dezlânate ale grozăviilor atribuite copacilor bunyip, cei care merg şi vorbesc, şi spiritelor răului cu aripi de liliac.

— Haideţi, spuse cu asprime. Descărcaţi materialul din barcă. O să caut de-a lungul plajei un izvor cu apă proaspătă. Mawson a spus că în nordul insulei se găseşte apă.

În vreme ce le întorcea spatele, Malloa şi Kolu mormăiau între ei. Sub soarele după-amiezii târzii, plaja se întindea albă în faţa lui; în stânga se legăna albastrul Pacificului, iar în dreapta dormitau meleaguri ciudate, mohorîte şi întunecate; observă cu infinită curiozitate varietatea formelor vegetale, mirându-se că de-abia dacă era vreun copac sau vreun tufiş pe care le putea identifica cu varietăţile comune din insulele Macquarie sau Auckland, ori din îndepărtata Noua Zeelandă. Dar, sigur, el nu era botanist.

Se ştie însă că, adesea, insulele îndepărtate dezvoltă propriile lor varietăţi de floră şi faună. Această idee, a izolării, face parte din teoria evoluţionistă a lui Darwin. Ca exemple ar fi pasărea dodo din insulele Mauritius, broaştele ţestoase din Arhipelagul Galapagos, sau chiar kiwi din Noua Zeelandă, ori giganticul şi acum dispărutul moa. Dar, cu toate acestea – iar acest gând nu-i dădea pace – nu dai niciodată peste o insulă care să fie acoperită în întregime de propriile sale forme, unice, de viaţă vegetală. Seminţele purtate pe ocean de resturi vegetale şi apoi de vânt au dus întotdeauna la un schimb de forme ale florei între insule; păsările transportă seminţe

fixate de aripile lor, şi chiar vizitatorii ocazionali ajută la aceste diseminări.

În plus, un observator atent, cum a fost Mawson în 1911, în mod sigur ar fi raportat despre particularităţile insulei Austin. Ori, el nu a făcut acest lucru, şi nici vânătorii de balene, care se mai opreau din când în când aici, în vreme ce se îndreptau către Antarctica, n-au adus vreo informaţie nouă. Bineînţeles, în ultimul timp vânătorii de balene au devenit foarte rari; puteau să fi trecut vreo zece ani sau poate chiar mai bine, de când o balenieră n-a mai ancorat la ţărmurile insulei Austin. Şi totuşi, ce schimbări s-ar fi putut produce aici în doar zece sau cincisprezece ani?

Carver dădu dintr-o dată peste un ochi de apă care în timpul mareei era în mod vizibil afectat de flux, şi în care, de pe o ieşitură de granit de la marginea junglei, se vărsa un firicel de apă cristalină. Se aplecă, îşi umezi degetul şi apoi gustă. Era puţin sărată, dar se putea bea, şi ca atare era exact ceea ce aveau nevoie. Nu se putea aştepta să găsească un pârâu mai mare pe insula Austin, de vreme ce bazinul ei hidrografic era prea mic, într-o insulă de numai unsprezece kilometri pe cinci. Urmări cu privirea pârâiaşul care venea de undeva de sus, din întunericul pădurii de ferigi, când o mişcare fulgerătoare îi atrase atenţia. Pentru o clipă rămase siderat, nevenindu-i să-şi creadă ochilor, ştiind că nu era posibil să vadă ceea ce i se oferea privirii!

Se părea că acea creatură de pe malul pârâului tocmai bea apă, pentru că fusese surprinsă de Carver stând în genunchi. Acesta era unul dintre lucrurile de mirare – faptul că stătea în genunchi – pentru că nici un animal, cu excepţia omului, nu adoptă această poziţie or, acea fiinţă, putea fi orice, dar nu om.

Ochi galbeni, sălbatici îi susţinură privirea, în timp ce creatura se ridică în picioare. Era un biped, o caricatură de om, scundă, nefiind mai înaltă de cincizeci de centimetri. Degetele mici cu gheare se ţineau bine de plantele agăţătoare. Carver mai apucă să vadă, cu consternare, un corp acoperit cu petice de blană sură şi zburlită, o coadă agilă şi nişte dinţi ascuţiţi ca nişte ace, în interiorul unei guri roşii, micuţe. Dar ceea ce îl impresionă cel mai mult erau ochii galbeni, răutăcioşi şi faţa, care nu era de om, dar sugera, într-un mod hidos, ceva omenesc metamorfozat în ceva bestial, o îmbinare uimitoare a unor caracteristici umane şi a altora de felină.

Carver petrecuse mult timp în zonele pustii ale planetei. Reacţia lui a fost instinctivă, nu gândită sau voită; puşca cu ţeavă albăstrie pe care-o ţinea în mână se ridică şi fulgeră. Acest automatism era o calitate valoroasă în zonele sălbatice ale Pământului; nu numai o dată şi-a salvat viaţa trăgând de îndată ce ceva apărea în faţa lui, şi de-abia după aceea stând să reflecteze. Dar viteza de reacţie nu însemna automat şi precizie în atingerea ţintei.

Glonţul rupse o frunză chiar de lângă obrazul fiinţei. Aceasta îşi arătă colţii, apoi, cu o ultimă străfulgerare galbenă a ochilor săi sălbatici, se aruncă fără întârziere în încâlceala verde şi dispăru.

Carver slobozi o fluierătură de mirare.

— În numele Cerului, murmură el cu voce tare, ce-a fost asta?

Dar nu avea prea mult timp pentru reflecţii; umbrele lungi şi o nuanţă portocalie în lumina după-amiezii îl preveneau că întunericul – o beznă bruscă, fără amurg – era aproape. Reveni de-a lungul plajei sinuoase către barcă.

O ridicătură nu prea înaltă de coral îi ascundea vederii barca şi pe cei doi polinezieni, spinarea acesteia găsindu-se exact în dreptul soarelui ce co-

bora. Carver îşi mijea ochii din cauza luminii puternice în timp ce înainta cu paşi mari – dar, dintr-o dată încremeni când auzi un urlet de groază venind din direcţia ambarcaţiunii.

O rupse la fugă. Nu erau mai mult de treizeci de metri până la bariera de corali, însă pentru că soarele dispare atât de repede la această latitudine, păru că se ia la întrecere cu asfinţitul. Umbrele se prelingeau de-a lungul plajei, în vreme ce el sări pe creasta ridicăturii şi privi cuprins de înfrigurare spre locul în care barca lui atinsese ţărmul.

Era ceva acolo. O ladă – o parte din proviziile din barcă. Dar barca dispăruse!

Apoi o zări în golf, deja la o distanţă de vreo şase cabluri. Malloa era ghemuit în extremitatea din spate a bărcii, Kolu era ascuns în parte de pânză, iar ambarcaţiunea se deplasa cu viteză constantă spre ieşirea din golf, către întunericul ce se adâncea spre nord.

Primul lui impuls a fost să strige, şi chiar aşa a făcut. Apoi îşi dădu seama că nu-l mai puteau auzi şi, fără să se grăbească câtuşi de puţin, trase trei focuri de revolver. De două ori a tras în aer, dar de vreme ce Malloa n-a aruncat nici măcar o privire înapoi, cel de-al treilea proiectil l-a trimis cu multă grijă în direcţia celor doi fugari. Dacă a avut sau nu vreun rezultat nu putea spune, pentru că barca pluti cu şi mai multă iuţeală către depărtarea întunecată.

Se uită după fugari cuprins de o furie oarbă, până când şi pânza albă îi fu ascunsă privirii; atunci încetă să mai blesteme, se aşeză mohorît pe singura ladă pe care cei doi o lăsaseră pe mal şi începu să se întrebe ce îi înspăimântase oare. Dar acest lucru a rămas pentru totdeauna un mister.

Se lăsă o beznă de nepătruns. Pe firmament apărură ciudatele constelaţii ale emisferei sudice: spre sud-est strălucea superbă Crucea Sudului, iar către sud licăreau misterioşii Nori ai lui Magellan. Dar Carver nu avea ochi pentru aceste frumuseţi; era de multă vreme familiarizat cu înfăţişarea Boltei Sudice.

El reflecta asupra situaţiei, mai degrabă iritantă decât disperată; era înarmat şi chiar de n-ar fi fost, pe aceste insuliţe minuscule din sudul arhipelagului Auckland nu existau animale periculoase, şi nici chiar în insula Noua Zeelandă, dacă nu puneai la socoteală omul. Dar nici măcar omul nu trăia pe insulele Auckland, sau Macquarie, ori aici, pe îndepărtata insulă Austin.

Fără urmă de îndoială, Malloa şi Kolu fuseseră îngrozitor de înspăimântaţi, dar pentru a stârni temerile superstiţioase ale unui polinezian era nevoie de tare puţin. Fusese de ajuns să apară o specie ciudată de liliac, sau chiar un kiwi care se strecura la umbra unui tufiş, ori pur şi simplu propriile lor fantezii stimulate de cine ştie ce poveşti înfiorătoare care transformaseră în tabu singuratica insulă Austin.

Iar în ceea ce priveşte salvarea lui de pe acest petic de uscat, era un lucru sigur. Malloa şi Kolu s-ar putea să-şi recapete curajul şi să se întoarcă după el. Dacă n-o vor face, tot s-ar putea să se îndrepte spre insula Macquarie unde e nava *Fortune*. Chiar dacă vor face ceea ce bănuia că vor face de fapt – adică se vor îndrepta spre insulele Auckland, iar după aceea către casa lor, pe insulele Chathams – până la urmă Jameson tot va începe să-şi facă griji şi, în trei sau patru zile va porni în căutarea lui.

Nu exista nici un pericol, îşi spuse – nici un motiv de îngrijorare. Cel mai bun lucru pe care-l putea face era să se ocupe de munca lui. Din fericire, lada pe care stătea era cea care conţinea bor-

canul cu cianură pentru specimenele de insecte, plasele, capcanele şi cursele. Putea lucra după cum plănuise s-o facă, doar că va fi nevoit să-şi folosească o parte din timp pentru a vâna şi pentru a-şi pregăti hrana.

Carver îşi aprinse pipa şi începu să strângă de pe plajă vreascuri aduse de apă – şi se găseau din belşug – pentru a se pregăti pentru noapte. Când îşi dădu seama că sacul său de dormit, atât de confortabil, se dusese odată cu barca, îşi rezervă plăcerea alegerii câtorva epitete pe sprânceană care să-i descrie cât mai bine pe cei doi polinezieni. Dar se resemnă spunându-şi că focul îi va fi de folos pentru a se apăra de frigul acestor nopţi sudice, atât de înalte. Îşi pufăi gânditor pipa până când aceasta se stinse, apoi se lungi lângă focul de vreascuri şi se pregăti de somn.

Când, şapte ore şi cincizeci de minute mai târziu, la orizontul estic apăru marginea Soarelui, era gata să recunoască faptul că noaptea nu fusese chiar reuşită. Deşi era obişnuit cu puricii minusculi şi insistenţi care săreau din nisip, iar pielea i se tăbăcise de mult împotriva setei de sânge a insectelor nocturne din insule, nu reuşise în încercarea sa de a dormi.

De ce? În mod sigur nu era vorba de nervozitatea cauzată de singurătate şi meleagurile străine. Alan Carver petrecuse prea multe nopţi izolat în sălbăticie pentru ca aceasta să fi fost cauza. Dar cu toate acestea zgomotele nopţii l-au ţinut într-o continuă stare de semi-veghe temătoare, şi cel puţin de vreo zece ori s-a trezit complet, scăldat într-un lac de sudoare cauzată de nervozitate. De ce?

Ştia de ce. Era din cauza zgomotelor nopţii. Nu era vorba de cât de tare se auziseră sau că ar fi fost ameninţătoare, ci, ei bine, de *varietatea* lor. Ştia ce fel de zgomote ar fi trebuit să se audă în timpul nopţii; cunoştea fiecare tril de pasăre şi fiecare chiţăit de liliac de pe aceste meleaguri. Dar aici, în insula Austin, zgomotele nopţii au refuzat să fie conforme cu cele pe care le cunoştea el. Sunetele erau stranii, necunoscute şi mul mai variate decât ar fi trebuit să fie; şi cu toate acestea, chiar şi în cel mai sălbatic strigăt i se părea că regăseşte o tulburătoare notă de familiaritate.

Carver dădu din umeri. La lumina zilei amintirile sale nocturne păreau nişte idei prosteşti şi aiurite, de-a dreptul de neiertat, îşi spuse, pentru cineva obişnuit, aşa cum era el, cu locurile singuratice. Se ridică şi-şi întinse trupul puternic, uitându-se către hăţişul neclar de vegetaţie de sub copacii-ferigă.

Îi era foame, şi undeva pe-acolo îl aştepta micul dejun, fie că era vorba de fructe, fie de vreo pasăre. Aceasta fiind singura alegere la îndemână, de vreme ce nu-i era îndeajuns de foame încât să ia în considerare şi alte posibilităţi – şobolan, liliac sau câine. Iar cu asta epuizai întreaga faună a acestor insule.

Dar oare o epuizai, într-adevăr? Se încruntă, amintindu-şi dintr-o dată de ceva. Cum rămânea cu drăcuşorul acela sălbatic, cu ochi galbeni care-i arătase colţii, acolo lângă pârâiaş? Cu toată emoţia provocată de fuga lui Kolu şi Malloa uitase de asta. Acea fiinţă nu era, în mod categoric nici liliac, nici şobolan şi nici câine. Oare ce era de fapt?

Având chipul în continuare încruntat, îşi pipăi arma şi se uită la ea pentru a se asigura că o putea folosi oricând. Cei doi polinezieni poate că fuseseră alungaţi de un pericol imaginar, dar chestia aia de lângă pârâu era ceva care nu intra în cadrul superstiţiilor; asta o văzuse chiar el. Şi se mohorî şi mai mult când îşi aminti de liliacul cu coadă întâlnit cu o seară înainte. Nici el nu fusese o fantasmă autohtonă.

Se îndreptă hotărît către pădurea de ferigi. Să presupunem că insula Austin *chiar* adăposteşte câţiva mutanţi, pocitanii şi specii unicat. Şi ce-i cu asta? Cu atât mai bine; acest lucru va justifica expediţia navei *Fortune*. S-ar putea să contibuie la renumele unui anume Alan Carver, zoolog, dacă acesta va fi primul care va raporta existenţa acestei bizare lumi animale de pe insulă. Şi totuşi – era ciudat că Mawson nu amintise nimic despre ea şi că nici vânătorii de balene n-o făcuseră.

Se opri brusc la marginea pădurii. Dintr-o dată îşi dădu seama de cauza care îi conferea acest aspect bizar. Înţelese ce a vrut Malloa să spună când arătase către copaci. Se uită, nevenindu-i să-şi creadă ochilor, plimbându-şi privirea de la un copac la altul. Era adevărat, speciile nu erau înrudite. Nu existau nici măcar doi copaci care să se asemene. Fiecare era unic în ceea ce priveşte frunzele, coaja, trunchiul. Nu erau doi care să fie la fel. *Nici măcar doi copaci nu semănau unul cu altul!*

Dar asta era imposibil. Chiar fără să fie botanist, ştia că aşa ceva era imposibil. Era cu atât mai imposibil cu cât pe o asemenea insuliţă izolată prin natura lucrurilor speciile autohtone se înrudeau între ele. Formele de viaţă puteau să fie diferite de cele ale altor insule, dar cele de aici nu puteau să difere mult unele de altele – cel puţin, nu într-o asemenea incredibilă măsură. Numărul speciilor trebuie să fie limitat tocmai prin competiţia intensă existentă pe insulă. *Trebuie* să fie!

Carver se dădu înapoi câţiva paşi, continuând să supravegheze zidul pădurii. Acesta era alcătuit din nenumărate ferigi şi pini; se aflau şi copaci cu frunze căzătoare, dar de-a lungul celor vreo treizeci de metri, pe care îi putea observa cu atenţie, *nu erau doi la fel!* Nici măcar doi care să aibă îndeajuns de multe puncte comune încât să fie consideraţi ca făcând parte din aceeaşi specie, poate chiar nici din acelaşi gen.

Rămăsese împietrit, cuprins de mirare şi fără să poată înţelege ceva. Oare ce sens aveau toate acestea? Care era oare originea acestei bogăţii nemaiîntâlnite de specii şi genuri? Cum putea oare fiecare dintre nenumăratele forme să se reproducă dacă nu exista undeva alte forme asemenea ei care s-o fertilizeze? Bineînţeles că se putea, se cunosc cazuri când flori ale aceluiaşi copac se fertilizează una pe cealaltă, dar atunci unde erau oare puieţii? Unul din principiile fundamentale ale naturii era ca din ghinde să se înalţe stejari, iar din conuri de Kauri să iasă pini Kauri.

Într-o stare de perplexitate totală, merse de-a lungul plajei, ferindu-se de linia valurilor în care, fără să bage de seamă, aproape că intrase. Zidul compact al pădurii era nemişcat, excepţie făcând locurile în care briza mării îi mişca frunzele, dar tot ceea ce Carver vedea era incredibila varietate de frunze. Nicăieri – nicăieri – nu era nici măcar un singur arbore care să semene cât de cât cu vreunul pe care-l văzuse mai înainte.

Erau frunze compuse, digitate, palmate, cordate, acuminate, bipenate şi lanceolate. Erau specimene din toate varietăţile pe care le putea identifica, şi până şi un zoolog poate identifica o mulţime dacă a lucrat cu un botanist ca Halburton. Dar *nu* existau specimene care să arate ca şi cum ar putea să se înrudească, oricât de departe, unul cu celălalt. Părea că pe insula Austin deosebirile care despărţeau genurile ar fi dispărut şi ar mai fi rămas numai marile diviziuni.

Carver a mers mai mult de un kilometru şi jumătate de-a lungul ţărmului mai înainte ca intenţia sa iniţială să-i fie

reamintită de crampele de foame. Trebuia să facă rost de ceva de mâncare, vreun animal sau ceva vegetal. Cu un simţământ clar de uşurare, privi către păsările de pe plajă, care se certau gălăgioase, ţopăind pe nisip; cel puţin ele erau nişte reprezentante perfect normale ale genului Larus. Dar în cel mai bun caz acestea ar fi oferit o carne tare şi fibroasă, aşa că atenţia i se îndreptă din nou către misterioasele ţinuturi împădurite.

De data aceasta zări o urmă prin desiş, o cărare, sau poate doar o rărire întâmplătoare a vegetaţiei datorată unui subsol mai bogat în roci, care conducea către umbrele verzi, apucând-o pieziş către dealul împădurit dinspre partea vestică a insulei. Aceasta reprezenta primul mod acceptabil de a putea pătrunde în pădure, pe care-l întâlnise până acum şi, într-o clipă, se strecură prin acel culoar întunecat, cu ochii în patru, în căutarea fie a unor fructe, fie a unei păsări.

A văzut o mulţime de fructe. Pe mulţi copaci atârnau globuri şi ovoizi de diferite mărimi, dar dificultatea, în ceea ce-l privea pe Carver, era că n-a văzut nici unul pe care să-l poată recunoaşte drept comestibil. Nu îndrăznea să rişte şi să muşte din vreun fruct otrăvitor, pentru că numai Dumnezeu ştia ce alcaloizi necunoscuţi şi mortali putea produce această bizară insulă.

Printre crengi zburătăceau păsări, chemându-se unele pe altele, dar pentru moment nu văzu nici una îndeajuns de mare încât să merite un glonte. Şi, pe deasupra, mai observase un lucru straniu: cu cât se îndepărta de mare, cu atât deveneau mai bizare infinitele forme ale copacilor pădurii. De-a lungul litoralului fusese în stare ca, cel puţin, să încadreze un arbore măcar într-o familie, dacă nu şi într-un gen, dar aici până şi acele diferenţieri începuseră să dispară.

Îşi dădu seama şi de ce.

— Vegetaţia de pe coastă este amestecată cu reprezentanţi din alte insule, murmură el. Dar aici, în interiorul insulei, a luat-o razna. Întreaga insulă a luat-o razna.

Atenţia îi fu atrasă de mişcarea unei mase întunecate pe fundalul cerului întretăiat de frunze. O pasăre? Dacă era pasăre, era una mult mai mare decât păsărelele cântătoare obişnuite, care zburau de colo-colo în jurul lui. Ridică revolverul cu grijă şi trase.

Bubuitura se repercută în strania pădure. Un corp mare, cam cât al unei raţe, se prăbuşi scoţând un strigăt lung şi ciudat, se zbătu puţin printre ierburile ce acopereau solul pădurii, după care nu mai mişcă. Carver se repezi înainte, rămânând apoi perplex, cu privirea aţintită asupra victimei sale.

Nu era o pasăre. Era un fel de creatură căţărătoare, înarmată cu nişte gheare îngrozitor de tăioase şi nişte dinţi albi şi neregulaţi, ascuţiţi ca nişte ace, îngrămădiţi într-o gură mică, triunghiulară şi roşie. Semăna destul de bine cu un câine mic – asta dacă-ţi poţi imagina un câine care să se caţere în copaci – şi pentru o clipă, Carver rămase blocat din cauza surprizei la gândul că poate din neatenţie, împuşcase corcitura de terrier a cuiva, sau cel puţin un oarecare specimen de caniş.

Dar creatura nu era un câine. Chiar făcând abstracţie de prăbuşirea sa din vârful copacilor, şi Carver tot putea vedea acest lucru. Ghearele rectractile, cinci la labele din faţă şi patru la cele din spate, era o dovadă îndeajuns de clară, dar şi mai evidentă era mărturia acelor dinţi precum nişte ace. Această creatură făcea parte din familia Felidae. Putea vedea încă o dovadă în acest sens în ochii galbeni cu despicătura verticală a

pupilei, care priveau către el, exprimând o ură furibundă, şi care-şi pierduseră văpaia doar acum, la moarte. Asta nu era un câine, era o pisică!

Într-o străfulgerare, gândul i se duse la cealaltă apariţie, de pe malul pârâului. Şi acea creatură avusese un aspect sălbatic de natură felină. Care era oare sensul acestor lucruri? Pisici care arătau ca nişte maimuţe; pisici care arătau ca nişte câini!

Îi trecuse foamea. După câteva clipe ridică trupul acoperit cu blană şi porni către plajă. Zoologul luase locul omului obişnuit; această bucată de protoplasmă pe cale de descompunere, nu mai constituia hrană, ci un specimen rar. Trebuia să se întoarcă pe ţărm şi să facă tot ce putea pentru a-l păstra. Fără îndoială că va primi numele său – Felis Carveri.

Un zgomot din spatele său îl făcu să se oprească dintr-o dată. Ceva, animal sau om, stătea la pândă acolo, în umbra pădurii. L-a văzut – sau i-a văzut neclar, ca nişte umbre mai întunecate şi fără formă precisă, în zona tremurătoare a frunzelor mişcate de vânt.

Pentru prima oară, misterele succesive începuseră să-l facă să simtă o oarecare ameninţare. Grăbi paşii. Umbrele alunecară şi se prelinseră în spatele său şi, doar dacă nu era decât închipuirea lui, un ţipăt adânc, un urlet potolit, se ridică din negura pădurii, de undeva din stânga lui, apoi primi răspunsul de undeva din dreapta.

Nu îndrăznea s-o rupă la fugă, ştiind că apariţia fricii, de cele mai multe ori, ducea la un atac atât din partea animalelor, cât şi al oamenilor primitivi. Se mişcă pe cât putu de repede, fără a fugi din faţa pericolului şi, în cele din urmă, văzu plaja. Acolo, la loc deschis, cel puţin îşi va putea vedea urmăritorii, dacă aceştia se vor hotărî să atace.

Dar aceştia nu au atacat. Se îndepărtă de zidul de verdeaţă, dar nu îl urmări nici o formă de viaţă. Dar, cu toate acestea, ei erau acolo. Tot drumul de întoarcere, până la ladă şi la resturile focului său, pur şi simplu, ştiu că la adăpostul frunzelor pândeau forme de viaţă sălbatică.

Situaţia începu să-l apese; nu putea rămâne pe plajă la infinit, aşteptând să fie atacat. Mai devreme sau mai târziu va trebui să doarmă, şi atunci... Mai bine ar fi să provoace un atac acuma, pe loc, să vadă ce fel de creaturi are de înfruntat, şi să încerce să le alunge sau să le extermine. La urma urmelor, avea muniţii din belşug.

Îşi ridică arma, o îndreptă către umbrele mişcătoare şi trase. Se auzi un urlet bestial; mai înainte ca tăcerea să se aşterne din nou, alte urelete îi răspunseră. Apoi Carver se dădu rapid înapoi, în vreme ce tufişurile se legănau la trecerea unor corpuri, iar el putu să vadă ce fel de fiinţe fuseseră ascunse acolo. Cam o duzină de forme săriră dintre tufişuri pe nisip, formând un şir de-a lungul marginii verzi. Timp de o clipă au rămas nemişcate şi Carver ştiu că se găseşte în coşmarul unui zoolog, pentru că nici o altă explicaţie nu părea adecvată.

Haita era alcătuită din creaturi ce aduceau a câini; dar în nici un caz nu semănau cu câinii de vânătoare originari din Noua Zeelandă, şi nici cu câini dingo din Australia, iar dacă era să fie cinstit, nu semănau cu nici un fel de câini cunoscuţi de el sau, mai corect, nici nu semănau cu câini, cu excepţia poate a metodei lor de atac, a chelălăielilor reţinute, a boturilor pline de bale, şi dentiţiei lor – cât putea şi Carver să vadă din aceasta.

Dar lucrul pe care-l realiză în cele din urmă era încă o confirmare a tuturor observaţiilor sale legate de insula Austin

– nu semănau unul cu celălalt! Într-adevăr, în faţa unui adevărat impact fizic, Carver realiză că până acum, pe această insulă nebună, nu văzuse două fiinţe vii, animale sau plante, care să pară că ar aparţine unor specii înrudite!

Haita indescriptibilă începu încet-încet să se apropie de el. Văzu cele mai ciudate specimene – unele cu picioarele din spate foarte lungi, iar cele din faţă scurte; o creatură lipsită de blană şi cu pielea plină de cicatrici provocate de spini şi cu o figură pe jumătate omenească, precum a unui vârcolac; o bestie minusculă, cam de mărimea unui şobolan care lătră cu o voce ascuţită; şi o arătare impunătoare, cu pieptul puternic şi rotund ca un butoi, a cărui corp părea aproape construit pentru a sta în două picioare, şi care se sprijinea pe membrele din spate, cu cele din faţă atingând solul doar din când în când, cam în genul mersului unui urangutan. Acea fiinţă, în mod deosebit era o monstruozitate oribilă, cu colţi galbeni şi Carver o alese pe ea pentru primul său glonţ.

Arătarea se prăbuşi fără un sunet. Proiectilul îi despicase ţeasta. În vreme ce ecoul se rostogolea între dealurile extremităţilor vestice şi estice ale insulei Austin, haita îi răspunse cu un cor ameninţător de lătrături, urlete, mârâituri şi ţipete ascuţite. Pentru moment au făcut câţiva paşi înapoi, îndepărtându-se de corpul tovarăşului lor, apoi au început din nou să înainteze, într-un mod ameninţător.

Carver trase din nou. O creatură ţopăitoare, cu ochii roşii, chelălăi şi se prăvăli. Divizat acum de doi indivizi morţi, şirul se opri cuprins de nervozitate; urletele lor se transformaseră în mârâituri înfundate, în vreme ce-l priveau cu ochii lor rotunzi, galbeni şi roşii.

Dintr-o dată tresări, atunci când auzi un sunet cu totul diferit, un ţipăt a cărui natură n-o putu identifica, cu toate că părea să vină dintr-un punct în care malul împădurit se înălţa brusc într-o mică ridicătură. A fost ca şi cum un supraveghetor ar fi îndemnat din nou haita aceea indescriptibilă, pentru că fiinţele îşi adunară curajul şi începură să înainteze din nou. Şi exact în acea clipă o piatră aruncată cu putere îl atinse, durerea săgetându-i umărul.

Se clătină, apoi privi către şirul de tufişuri. Un proiectil însemna oameni. Insula aceasta dementă adăpostea ceva mai mult decât animale aberante.

Se auzi un nou strigăt şi încă o piatră îi trecu şuierând pe la ureche. Dar de data aceasta remarcase mişcarea fulgerătoare din vârful micii ridicături, aşa că a tras imediat.

Se auzi un ţipăt. O siluetă omenească ieşi clătinându-se din spatele frunzişului, se aplecă şi se prăbuşi cu capul înainte, de la peste trei metri înălţime, printre tufişurile de la baza copacului. Haita de creaturi se împrăştie care încotro, urlând ca şi cum curajul le-ar fi dispărut în faţa acestei demonstraţii de forţă. Dispărură în pădure ca nişte umbre.

Dar ceva legat de silueta care se prăbuşise de la înălţime i se păru ciudat lui Carver. Aşteptă încruntat ca să se asigure că haita înfiorătoare fugise într-adevăr, şi că din tufişuri nu-l pândea vreo altă ameninţare; apoi se repezi către locul în care căzuse atacatorul său.

Silueta era umană, dincolo de orice îndoială – sau nu chiar? Aici, pe această insulă nebună, unde speciile păreau să îmbrace orice formă, Carver ezita să facă până şi această constatare. Se aplecă asupra duşmanului doborît, care zăcea cu faţa în jos, şi îl întoarse.

Rămase cu ochii lipiţi de el.

Era o fată. Chipul ei împietrit precum cel al statuii lui Buda din Nikko, era tânăr şi plăcut, semănând cu cel al unei figurine veneţiene de bronz, cu trăsături delicate care însă până şi în stare de incoştienţă aveau ceva vizibil sălbatic în ele. Ochii ei, deşi închişi, aduceau cu cei oblici ai unei driade.

Fata era albă, în pofida faptului că pielea ei era atât de bronzată de soare, încât căpătase o nuanţă aurie. Cu toate acestea, Carver nu avea îndoieli asupra culorii sale, pentru că la marginea singurului ei veşmânt – o bucată netăbăcită dintr-o blană asemănătoare cu a leopardului, care deja se întărise şi începuse să se rupă – i se vedea pielea albă.

Oare o omorîse? Ciudat de tulburat, căută să vadă unde este rana, şi o descoperi, în cele din urmă, sub forma unei zgârieturi care de-abia sângera, undeva deasupra genunchiului drept. Lovitura lui nu făcuse altceva decât s-o dezechilibreze; ceea ce-i făcuse rău fusese căderea de la peste trei metri înălţime şi singura urmă vizibilă era o julitură la tâmpla stângă, care se înroşise. Dar era vie. O luă în braţe şi traversă rapid plaja, pentru a fi cât mai departe de tufişurile în care, fără îndoială, mai pândea încă haita ei pestriţă.

Agită bidonul aproape gol, apoi îi dădu capul pe spate pentru a-i turna puţină apă printre buze. Imediat ea îşi deschise ochii şi, pentru o clipă, privi fără să înţeleagă nimic, direct în ochii lui Carver, care era la nici treizeci de centrimetri de ai ei. Apoi ochii ei se măriră, nu atât de groază, cât de o mirare extraordinară; se smuci violent în braţele lui, încercă de două ori să se ridice şi de două ori căzu înapoi, atunci când picioarele refuzară să o susţină. În cele din urmă nu se mai zbătu şi rămase cu privirea fascinată lipită de chipul lui.

Dar şi Carver fusese, la rândul său, şocat. Atunci când pleoapele i se ridicară, el tresărise la vederea ochilor din spatele acestora. Erau ceva cu totul neaşteptat, în ciuda indiciilor oferite de uşoara lor tentă orientală, pentru că, deschizându-se, aceştia aruncară asupra lui flacăra lor de nuanţă roşiatică. Aveau culoarea chihlimbarului, aproape aurii, şi erau sălbatici precum ochii unui adorator al lui Pan. Îl privea pe zoolog cu intensitatea unei păsări captive, dar nu şi cu timiditatea unei păsări, pentru că el observă cum mâna ei începuse să se apropie de băţul ascuţit sau cuţitul de lemn care-i atârna la cingătoare.

El îi oferi bidonul, dar ea se trase înapoi din faţa mâinii lui întinse. El îl agită şi, la auzul lichidului care clipocea, ea îl luă cu grijă, îşi turnă un pic în mână, după care, spre surpriza lui Carver, o mirosi, gingaşele ei nări dilatându-se cât de mult le permitea minusculul ei nas cârn. După câteva clipe, bău apă din mâna făcută căuş, îşi mai turnă un pic şi o bău şi pe aceasta. După câte se părea, nu-i trecuse prin cap să bea direct din bidon.

Mintea i se limpezi. Văzu cele două corpuri nemişcate ale creaturilor ucise şi se tângui încet, cu durere. Când se mişcă, încercând să se ridice, genunchiul rănit o duru şi ea îşi întoarse din nou ciudaţii ochi către Carver, cu o reînoită expresie de teamă. Arătă spre dâra roşie lăsată de glonţ.

— *C'm on?* spuse ea cu o intonaţie întrebătoare.

Carver îşi dădu seama că numai întâmplător sunetul semăna cu ceva din limba engleză.

— Unde mergem? răspunse el, râzând.

Ea dădu din cap, neînţelegând.

— *Bu-r-r-u-u-um!* spuse ea. *Zii-i-i-i!*

El înţelese asta. Ea încerca să imite sunetul împuşcăturii şi şuieratul glonţului. Se bătu cu mâna peste revolver.

— Magic! spuse el ameninţător. Doctoria rea. Mai bine ai fi cuminte, fetiţo, înţelegi?

Era clar că ea nu înţelegea nimic.

— *Thumbi?* încercă el. Eşti maori?

Nici un rezultat, cu excepţia unei priviri lungi din partea ochilor puţin oblici şi aurii.

— Ei bine, mormăi el. Atunci, *Sprechen sie Deutsch?* Sau Kanaka? Sau – ce dracu'! Asta-i tot ce ştiu – *Latinum intelligisne?*

— *C'm on?* spuse ea cu voce stinsă şi cu ochii la armă. Îşi frecă zgârietura de pe picior şi vânătaia de la tâmplă. Şi, considerându-le, după toate aparenţele, pe amândouă cauzate de armă.

— Bine, se hotărî, posomorît, Carver.

Se gândise că nu poate strica s-o impresioneze pe fată cu puterile sale.

— O să merg. Uite-te la asta!

Îşi îndreptă arma spre prima ţintă pe care-o văzu – o creangă uscată care se ridica dintr-un trunchi ce plutise până la capătul micii bariere de corali. Era cam de grosimea braţului său, dar trebuie să fi fost putrezită bine, pentru că în loc să smulgă puţină scoarţă, aşa cum se aşteptase, glonţul puternic a făcut praf întreaga ramură.

— O-o-oh! rămase fata cu gura căscată, în vreme ce-şi astupa urechile cu mâinile. Îl privi dintr-o parte, clipind des; apoi ţâşni rapid în picioare. Era de-a dreptul terorizată.

— Nu, nu fugi! se răsti el.

O prinse de mână.

— Stai aici!

Pentru un moment, a fost uimit de puterea ei. Braţul ei liber se ridică fulgerător, înarmat cu cuţitul de lemn, iar el îi imobiliză încheietura. Muşchii ei erau ca nişte corzi de oţel. Se zbătea cu toate puterile; apoi, dintr-o dată, se potoli şi rămase nemişcată în strânsoarea lui, ca şi cum şi-ar fi spus, „ce sens are să te lupţi cu un zeu?".

Îi dădu drumul.

— Stai jos! mârâi el.

Ea ascultă mai mult de gestul lui decât de voce. Se aşeză în faţa lui, pe nisip, uitându-se în sus spre el, iar în ochii ei de culoarea mierii se putea vedea o urmă de teamă şi multă oboseală.

— Unde este tribul tău? o întrebă el cu asprime, arătând cu degetul spre ea şi apoi, cu o mişcare cuprinzătoare, către pădure.

Îl privi fără să înţeleagă, iar el încercă altfel.

— Atunci, unde-i casa ta? mimă că doarme.

Rezultatul a fost acelaşi, doar o privire tulburată aruncată de ochii ei minunaţi.

— Ce dracu! mârâi el. Ai un nume, nu-i aşa?Un nume!

Se lovi cu palma pe piept.

— Alan. Ai priceput? Alan. Alan.

Asta a priceput imediat.

— Alan, repetă ea silitoare, privind în sus spre el.

Dar când încercă s-o facă să-şi acorde şi ei un nume, nu obţinu nici un rezultat. Singurul efect al eforturilor sale a fost apariţia unei perplexităţi mai mari pe chipul ei. În cele din urmă, reveni la încercarea de a o face, ca în vreun fel oarecare, să arate unde îi este casa şi tribul, în acest scop gesticulând în toate felurile care i-au trecut prin cap. Şi, în sfârşit, se păru că ea a priceput.

Ezitând, se ridică în picioare şi scoase un vaiet adânc, ciudat şi plin de durere. De îndată primi răspuns din tufişuri şi Carver împietri când văzu că apare aceeaşi haită de fiinţe indescriptibile. Probabil că pândiseră,

ascunse undeva în imediata apropiere. Din nou, în vreme ce înaintau, au ocolit leşurile celor doi membri ucişi.

Carver îşi scoase rapid revolverul. Gestul său a fost urmat de un geamăt de suferinţă din partea fetei, care se aşeză în faţa lui cu braţele desfăcute ca şi cum ar fi vrut să apere haita sălbatică de ameninţarea armei. Îl înfruntă plină de teamă şi totuşi sfidătoare, iar pe chipul ei întrebător se putea vedea cât de dezorientată este. Părea să-l acuze pe bărbat că o făcuse să-şi cheme tovarăşii numai cu scopul de a-i ameninţa cu moartea.

El se uită la ei.

— O.K., spuse el în cele din urmă. Ce contează o pereche de specimene rare, pe o insulă care e plină cu aşa ceva? Spune-le să plece.

Ea ascultă de gestul lui autoritar. Haita ciudată se făcu nevăzută în tăcere, iar fata, ezitând, se dădu şi ea înapoi, ca şi cum ar fi vrut s-o urmeze, dar se opri brusc atunci când îi spuse Carver. Atitudinea ei era tare ciudată, trădând, în parte, teamă, dar mai ales un fel de fascinaţie, ca şi cum n-ar fi înţeles cu adevărat ce fel de fiinţă este zoologul.

Acesta era un simţământ împărtăşit într-o anumită măsură şi de el, pentru că în mod sigur era ceva foarte misterios să întâlneşti, pe această anormală insulă Austin, o fată albă. Ai fi zis că pe minuscula insuliţă s-ar afla doar câte un specimen, numai unul, din fiecare specie, iar ea reprezenta omenirea. Dar el tot se uita cuprins de uimire în ochii ei sălbatici, de culoarea chihlimbarului. Şi, din nou realiză că în această parte a insulei Austin, pe care o traversase, nu văzuse nici măcar două creaturi care să semene una cu cealaltă. Oare şi această fată era un mutant, o variantă a altei specii şi nu a celei umane, şi care, printr-o şansă cu totul întâmplătoare, adoptase o formă omenească perfectă? Ca, de exemplu, pisica ce aducea a câine, al cărui cap zăcea pe plajă, acolo unde îl aruncase el. Sau poate că ea era singurul reprezentant al speciei umane pe insulă, era de dinaintea lui Adam, în grădină? A existat o femeie înaintea lui Adam, reflectă el.

— O să-ţi spunem Lilith, zise el gânditor.

Numele se potrivea cu trăsăturile ei perfecte şi sălbatice şi cu ochii ei ca văpaia. Lilith, misterioasa fiinţă pe care Adam a găsit-o în Paradis, care era acolo înaintea lui şi mai înainte ca Eva să fi fost creată.

— Lilith, repetă el. Alan – Lilith. Pricepi?

Imită şi ea sunetele şi gesturile; acceptă numele dat fără discuţie şi era clar după cum răspundea la el că pricepu că acel sunet este un nume. Pentru că atunci când, după câteva minute, el îl rosti, ochii ei de chihlimbar se îndreptară instantaneu spre chipul lui şi rămaseră acolo, într-o întrebare mută.

Carver râse şi-şi reluă firul încâlcit al gândurilor. Cufundat în reverie, îşi scoase pipa, o umplu, apoi frecă un băţ de chibrit şi o aprinse. Fu surprins de un vaiet înăbuşit scos de Lilith, şi ridicându-şi ochii o văzu cu mâna întinsă. Pentru o clipă, nu pricepu ce avea de gând să facă, după care degetele ei se strânseră în jurul jarului de la băţul de chibrit! Încercase să prindă flacăra de parcă ar fi fost un petic de pânză purtat de vânt.

Ţipă de durere şi de teamă. De îndată haita indescriptibilă apăru la marginea pădurii, scoţând urlete de mânie, iar Carver se răsuci pentru a o înfrunta. Dar din nou Lilith, revenindu-şi din surpriza provocată de arsură, opri cu vocea sa haita. Şi-i trimise pe toţi să se furişeze înapoi în penumbră. Îşi supse degetele arse şi-şi îndreptă spre el ochii

măriţi de uimire. Deşi mai că nu-i venea să creadă, el îşi dădu seama că fata nu înţelegea ce este focul!

În lada cu echipament se găsea şi o sticlă cu alcool; o scoase şi, cu toate că ştia că nu este cel mai potrivit remediu pentru arsuri, luă mâna lui Lilith şi-i legă cele două degete băşicate cu o fâşie de batistă înmuiată în alcool. Dădu cu dezinfectant şi peste urma lăsată de glonţ deasupra genunchiului ei. Ea gemu încetişor din cauza usturimii, apoi, pe măsură ce aceasta dispărea, zâmbi, în vreme ce ochii ei ciudaţi urmăreau cu fixitate norişorii de fum de la pipa lui şi nările îi tremurau de mirosul pătrunzător de tutun.

— Acum ce-o să fac cu tine? se întrebă Carver, fumând gânditor.

După toate aparenţele, Lilith n-avea nici o sugestie. Ea, pur şi simplu, continua să se uite la el cu ochii holbaţi.

— Cel puţin, reluă el, ar trebui să ştii ce se poate mânca pe insula asta nebună. Tu *mănânci*, nu-i aşa?

El mimă acest lucru.

Fata înţelese imediat. Se ridică în picioare, se duse până în locul în care zăcea corpul pisicii-câine şi păru pentru o clipă că-l miroase. Îşi scoase cuţitul de lemn de la cingătoare, puse un picior gol pe leş şi tăie o fâşie sângerândă de carne, întinzându-i-o lui Carver. Apoi rămase în mod clar surprinsă când el o refuză.

După câteva clipe îşi retrase oferta, se mai uită o dată la faţa lui, şi-şi înfipse ea în carne micuţii dinţi albi. Carver privi cu interes cu câtă delicateţe a reuşit ea până şi această manevră dificilă, astfel încât buzele ei moi n-au fost pătate nici de cea mai mică picătură de sânge.

Însă propria lui foame era tot nepotolită. Se tot gândi cum să rezolve problema, cum să o facă să înţeleagă asta şi în cele din urmă găsi o soluţie.

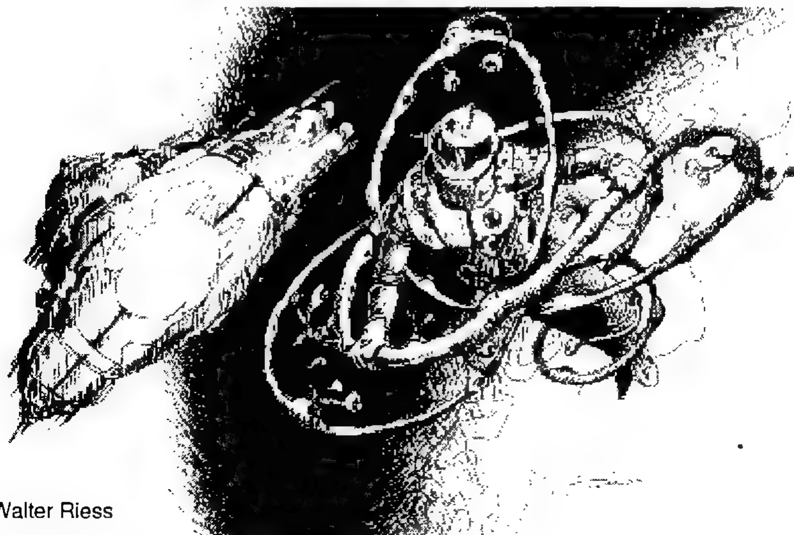
— Lilith! spuse el tăios.

Ochii ei se îndreptară imediat spre el. El arătă mai întâi spre carnea pe care o ţinea ea, apoi spre zidul misterios al copacilor.

— Fructe, îi zise. Carne de copaci. Înţelegi?

Repetă din nou gesturile ce mimau pe cineva mâncând.

Din nou fata pricepu pe dată. Era

Desen de Walter Riess

de-a dreptul ciudat, se gândi el, cât de repede înţelege unele lucruri, pe câtă vreme altele, la fel de simple, par dincolo de puterea ei de înţelegere. Bizar, aşa cum tot ceea ce era pe insula Austin era bizar. Era oare Lilith, la urma urmelor, în întregime umană? Merse alături de ea până la linia arborilor, aruncând câte-o ocheadă laterală spre ochii ei sălbatici de culoarea flăcărilor şi spre trăsăturile ei frumoase, dar neîmblânzite, sălbatice, care o făceau să semene cu o driadă, cu un spiriduş. Se căţără rapid pe taluzul care începuse să se fărâmiţeze şi păru să dispară în mod misterios printre umbre. Pentru o clipă, în vreme ce se căţăra înfrigurat după ea, Carver simţi un fior de teamă; aici ea putea să-i scape la fel de uşor ca şi cum ar fi fost într-adevăr o umbră. Sigur, n-avea nici un drept moral s-o reţină, cu excepţia celui extrem de puţin plauzibil oferit de atacul ei; dar nu voia s-o piardă – nu încă. Sau poate nu voia s-o piardă deloc.

— Lilith! strigă el de îndată ce ajunse în vârful ridicăturii.

Apăru aproape lângă cotul lui. Deasupra lor se împleteau ramurile unui gen de viţă de vie tare ciudată, care semăna cu un fel de conifer agăţător, şi care era încărcată cu nişte fructe alb-verzui de mărimea şi forma unui ou de găină. Lilith culese unul, îl desfăcu în jumătăţi cu degetele ei agile şi pe una dintre ele o ridică până la nas. Mirosi cu atenţie, cu scrupulozitate, apoi aruncă fructul.

— Pah bo! spuse, strâmbând cu dezgust din nas.

Găsi un alt fruct, extrem de neatrăgător, format din cinci protuberanţe, asemănător unor degete ce ieşeau dintr-un disc fibros, aşa încât luate împreună aveau înfăţişarea unei mâini mari, malformate. Îi mirosi şi pe acesta la fel de atent ca şi pe celălalt, apoi zâmbi pieziş spre el.

— *Bo!* zise, întinzându-i-l.

Carver ezită. La urma urmelor, nu trecuse cu mult peste o oră de când fata încercase să-l ucidă. Oare nu era posibil ca ea să încerce acelaşi lucru şi acum, oferindu-i un fruct otrăvit?

Ea agită obiectul acela neplăcut.

— *Bo!* repetă ea, după care, exact ca şi cum i-ar fi înţeles ezitarea, rupse unul dintre degete şi şi-l băgă în gură. Apoi îi zâmbi.

— Aşa e bine, Lilith.

Îi zimâbi şi luă ce mai rămăsese.

Chestia aia era mult mai plăcută la gust decât la vedere. Fructul avea un gust dulce acrişor, care îi era vag familiar, dar nu putea să-l identifice. Cu toate acestea, încurajat de exemplul lui Lilith, mâncă până îşi potoli foamea.

Întâlnirea cu Lilith şi haita ei sălbatică îl făcuse să uite de misiunea sa. Îndreptându-se înapoi spre plajă se posomorî, aducându-şi aminte că era aici ca Alan Carver, zoolog, şi nu în altă calitate. Dar cu toate acestea – de unde putea începe? Era aici ca să clasifice şi să captureze specimene, dar ce putea face pe o insulă nebună unde *fiecare* creatură era o varietate necunoscută? Aici nu exista nici o posibilitate de clasificare pentru că nu existau clase. Nu era decât câte unul din fiecare – sau cel puţin aşa se părea.

Mai degrabă decât să se apuce de o treabă total lipsită de sens, dată fiind această situaţie, Carver îşi îndreptă gândurile către altceva. Undeva, pe insula Austin, se găsea secretul acestei dezordini totale, şi i se păru o idee mai bună să caute cheia acestei enigme decât să-şi piardă timpul cu sarcina fără de sfârşit a clasificării. Va explora insula. Spera să găsească vreun ciudat gaz vulcanic sau vreun zăcământ anormal de radioactiv – analog experimentelor lui Morgan cu raze X asupra unor culturi de germeni. Sau – sau altceva. Trebuia să

existe *vreun* răspuns.

— Haide, Lilith, spuse el pe un ton de comandă şi o porni către vest, unde dealurile păreau să fie mai înalte decât ridicătura din extremitatea estică a insulei.

Fata îl urmă cu obişnuita ei docilitate, cu ochii de culoarea mierii lipiţi de el, exprimând acel amestec ciudat de teamă, încântare, şi – poate – o scânteie de adoraţie.

Zoologul nu era prea preocupat de dezlegarea misterelor încât să nu poată, din când în când, să arunce câte o privire spre sălbatica frumuseţe a chipului ei. Ba, la un moment dat, se surprinse chiar încercând să şi-o închipuie într-o îmbrăcăminte civilizată – părul castaniu-roşcat strâns sub una din minusculele pălărioare la modă, corpul graţios îmbrăcat în confecţii mai delicate decât pielea uscată şi ruptă pe care o purta, picioarele în încălţăminte fină, iar gleznele în ciorapi. Se strâmbă şi-şi scoase această imagine din cap, dar nu-şi mai bătu capul să analizeze din ce cauză; i se părea prea anormală sau prea atrăgătoare?

O porniră în sus pe pantă. Insula Austin era extrem de bine împădurită, la fel ca şi insulele Auckland, totuşi înaintarea era uşoară, pentru că era vorba de o pădure, nu de o junglă. O pădure nebună, ce-i drept, dar lipsită de vegetaţie subarboricolă şi de hăţişuri.

Dintr-o dată ţâşni o umbră, apoi o alta. Dar prima a fost doar un papagal „al reginei", care îşi înălţa minunata lui creastă, iar cea de-a doua doar un papagal-bufniţă. Păsările de pe insula Austin erau normale; ele erau pur şi simplu obişnuitele vietăţi cu pene din mările sudului. De ce? Pentru că se deplasau, călătoreau sau erau purtate de furtuni de pe o insulă pe alta.

Se făcu după-amiază târziu până ce Carver ajunse pe culme, unde se înălţa o platformă de bazalt negru, neîmpădurită, asemenea turnului de observaţie al unui pădurar. Se căţără pe marginile erodate ale acesteia şi, cu Lilith alături de el, rămase pe loc pentru a privi peste valea centrală a insulei Austin, către măgura de la extremitatea estică, o culme aproape egală cu aceea pe care se găseau ei.

Între cele două puncte se întindea pădurea sălbatică, în ale cărei adâncuri umbre albastru-verzui se mişcau unduite de briză ca nişte valuri, vizibile din loc în loc, pe suprafaţa unui lac liniştit. O pasăre, ce părea să planeze mai mult, se rotea undeva jos, iar mai departe, cam pe la mijlocul văii, se vedea strălucind o apă. Ştia că acela trebuia să fie pârâiaşul pe care îl vizitase deja. Dar nicăieri – absolut nicăieri – nu era nici un semn de activitate omenească, care să explice prezenţa lui Lilith, nici fum, nici vreun luminiş, nimic.

Fata îi atinse braţul cu multă timiditate, şi arătă spre dealul din partea opusă.

— *Pah bo!* spuse cu o voce tremurată.

Probabil că a fost foarte clar pentru ea că el n-a înţeles nimic, pentru că ea încercă să completeze fraza.

— R-r-r-r! mârâi ea, strâmbându-şi buzele perfecte şi încercând să-şi arate colţii. *Pah bo, lay shot.*

Arătă din nou către est.

Oare încerca să-l spună că în acea regiune se găseau ceva fiare îngrozitoare? Carver nu putea interpreta gesturile ei în alt fel, iar fraza pe care o folosise era aceeaşi pe care o utilizase pentru fructul otrăvit.

Îşi miji ochii, în vreme ce privea cu multă atenţie către înălţimea estică şi, dintr-o dată, tresări. Văzuse ceva, dar nu pe dealul din cealaltă parte, ci undeva jos, lângă firicelul de apă, la jumătatea insulei.

De umăr îi atârna binoclul cu prisme pe care-l folosea pentru a identifica păsările. Îşi puse instrumentul la ochi. Ceea ce a văzut, nu îndeajuns de clar pentru a fi sigur, era un fel de zid sau un fel de structură neregulată şi pe care crescuse vegetaţia. Dar ar fi putut fi zidurile în ruină ale unei mici căsuţe fără acoperiş.

Soarele cobora spre vest. Acum era prea târziu pentru o explorare, dar mâine va fi în regulă. Localiză în memorie amplasamentul zidurilor, apoi începu să coboare.

Pe măsură ce se lăsa întunericul, Lilith începu să dea dovadă de o ciudată îndărătnicie de a mai merge spre est, rămânând mereu în urmă, câteodată trăgând cu timiditate de braţul lui. De două ori a spus „Nu, nu!", iar Carver se întrebă dacă acest cuvânt făcea parte din vocabularul ei sau l-a învăţat de la el. Dumnezeu îi era martor, reflectă el amuzat, că folosise cuvântul destul de des, aşa cum îl foloseşti când ai de-a face cu un copil.

Cu toate fructele pe care Lilith le tot culesese, din timp în timp, pentru el, îi era foame din nou. Pe plajă împuşcă o minunată Cygnus Atratus, o lebădă neagră australiană, şi o cără târînd-o, în vreme ce Lilith, din nou cuprinsă de admiraţie în faţa împuşcăturii, îl urma acum fără să mai ridice obiecţii.

Merse de-a lungul plajei până la lada lui; nu că zona aceea ar fi fost mai de acceptat decât oricare alta, dar dacă Kolu şi Malloa ar fi fost să se întoarcă, sau dacă ar fi fost să conducă vreo expediţie de salvare de pe corabia *Fortune*, acesta era locul în care vor căuta mai întâi.

Adună vreascuri şi chiar când începu să se întunece, aprinse un foc.

Zâmbi, când o văzu pe Lilith că începe să intre în panică şi când a scos un „O-o-oh!" de teamă pură atunci când flacăra chibritului se întinse la vreascuri. Fără îndoială că şi-a amintit de degetele ce şi le arsese, aşa că a ocolit cu grijă flăcările pentru a veni şi a se lăsa pe vine în spatele lui, în locul unde el stătea şi curăţa de pene, pregătind marea pasăre.

Era clar că ea nu înţelegea ce vroia să facă el, atunci când a străpuns zburătoarea cu o ţepuşă şi a început s-o frigă, dar îl distră felul în care nările ei sensibile fremătară la mirosul de lemn ars şi carne ce se frige.

Când a fost gata, îi tăie o porţie de friptură cărnoasă, cu grăsime, aşa cum e carnea de gâscă, şi zâmbi din nou la uimirea ei. O mâncă, dar cu multă grijă, dezorintată atât de căldură, cât şi de gustul neobişnuit; fără îndoială că ea ar fi preferat-o crudă şi încă sângerândă. Atunci când termină, îşi curăţă grăsimea de pe degete cu multă atenţie cu nisip ud de lângă un ochi de apă.

Carver se mai întreba încă ce să facă cu ea. Nu vroia s-o piardă, şi cu toate acestea nu putea sta treaz toată noaptea ca s-o păzească. Avea frânghiile care legaseră lada lui cu provizii; ar putea, îşi închipuia, să-i lege mâinile şi picioarele; dar nu ştia de ce, însă ideea nu-l atrăgea deloc. Ea era prea naivă, prea încrezătoare, prea plină de respect şi teamă. Şi pe lângă toate astea, sălbatică sau nu, era o fată albă asupra căreia nu avea nici o autoritate legală.

În cele din urmă dădu din umeri şi-i zâmbi lui Lilith, pe deasupra focului ce stătea să se stingă, aceasta pierzându-şi o parte din teama de flăcările jucăuşe.

— Faci cum vrei, spuse el cu amabilitate. Mi-ar face plăcere să rămâni, dar n-o să insist asupra acestui lucru.

Ea răspunse zâmbetului lui cu propriul său surâs şi cu strălucirea ochilor de aceeaşi culoare ca a flăcărilor pe care le oglindeau, dar nu spuse nimic. Carver se întinse pe nisip; era îndeajuns

de rece încât activitatea deranjanţilor purici să fie mult redusă, aşa că, după o vreme, adormi.

Odihna lui a fost însă tot timpul întreruptă. Corul sălbatic al zgomotelor nopţii l-a deranjat din nou cu stranietatea sa, şi se trezi pentru a o vedea pe Lilith uitându-se fix la tăciunii focului ce se stingea. Ceva mai târziu s-a trezit din nou; acum focul se stinsese de tot, iar Lilith era în picioare. În vreme ce o privea în tăcere, ea se întoarse către pădure. Inima i se opri; ea pleca.

Dar se opri. Se aplecă spre ceva întunecat – trupul uneia dintre creaturile pe care le împuşcase el. Era cea mai mare; o văzu cum se căzneşte s-o ridice, şi văzând că e grea, o târî cu dificultate până la ridicătura coraligenă şi acolo o rostogoli în mare.

Se întoarse încet; ridică în braţe corpul mai mic şi repetă acţiunea, rămânând nemişcată câteva minute lângă apa neagră. Când se întoarse din nou, pentru o clipă faţa îi fu luminată de luna ce răsărea, iar el îi văzu ochii înotând în lacrimi. Atunci el ştiu că asistase la o înmormântare.

O urmări în tăcere. Se lăsă jos pe nisip în apropierea grămezii negre de cenuşă, dar nu părea să-i fie somn. Se uita atât de fix şi cu atâta teamă spre est, încât Carver presimţi ceva rău. Când era gata să se ridice şi el, Lilith, ca şi cum după o lungă gândire ajunsese la o hotărîre, dintr-o dată ţâşni în picioare şi o zbughi prin nisip către copaci.

Surprins, privi către umbre, iar dinspre ele se înălţă aceeaşi chemare stranie pe care o mai auzise şi înainte. Îşi încordă auzul şi fu sigur că dintre copaci se auzi un lătrat slab. Îşi chemase haita. Carver îşi scoase fără zgomot revolverul din tocul său şi se ridică pe jumătate, sprijinindu-se într-un braţ.

Lilith reapăru. În spatele ei se vedeau umbre mai întunecate decât tufişurile întunecate, forme sălbatice ce stăteau la pândă, iar mâna lui Carver se strânse mai tare pe revolverul său.

Dar nu a fost nici un atac. Fata scoase un sunet jos, pe ton de comandă, umbrele târîtoare dispărură, iar ea se întoarse singură pe locul ei de pe nisip.

Zoologul îi putea vedea chipul, palid ca argintul în lumina lunii, atunci când ea îl privi, dar el rămase nemişcat, aparent adormit, şi Lilith, pentru moment, păru gata să-l imite. Teama dispăruse de pe trăsăturile ei; era mai calmă, mai sigură pe sine. Dintr-o dată, Carver îşi dădu seama de ce; îşi pusese haita să stea de gardă împotriva acelui pericol, oricare ar fi fost el, care venea dinspre est.

Zorii îl treziră. Lilith încă dormea, pe nisip, ghemuită ca un copil şi, pentru o vreme, rămase cu privirea aţintită în jos, asupra ei. Era foarte frumoasă şi acum, cu ochii ei maro-roşcaţi închişi, părea mult mai puţin misterioasă; nu mai părea să fie vreo nimfă sau driadă a insulei, ci doar o fată primitivă, foarte drăguţă. Şi cu toate acestea el descoperise – sau începea să bănuiască – adevărul demenţial al insulei Austin. Dacă era cel pe care-l intuia şi de care se temea, atunci era tot una cu a se fi îndrăgostit de un sfinx, de o sirenă sau de o femeie centaur, ar fi avut aceleaşi şanse pe care le avea cu Lilith.

Îşi făcu curaj.

— Lilith! o chemă el ursuz.

Ea se trezi cu un început de spaimă. Pentru o clipă, îl privi în ochi, cu groază; apoi îşi aminti, rămase cu gura căscată şi zâmbi sfios. Surâsul ei îl făcu să-şi amintească cu greu care era cauza care-l făcea să se teamă de ea, pentru că arăta minunat şi extrem de umană cu excepţia ochilor ei sălbatici de culoarea flăcărilor, dar poate că ceea ce-şi ima-

gina el că vede în aceştia nu era altceva decât propria lui imaginaţie.

El se îndreptă către copaci, iar ea îl urmă. Nu se vedea nici o urmă a bestiilor care o păzeau de regulă, însă Carver le bănuia prezenţa în apropiere. El îşi încropi din nou dejunul din fructe culese de Lilith şi alese fără greşeală, din aproape infinita varietate existentă, folosindu-se de simţul mirosului. Carver îşi spuse, cuprins de interes, că mirosul pare să fie mijlocul hotărîtor pentru a identifica genurile anormale de plante de pe această insulă.

Mirosul este de natură chimică. Deosebirile din punct de vedere chimic înseamnă deosebiri glandulare, iar la o ultimă analiză, deosebirile glandulare se dovedesc a proveni din diferenţieri rasiale. Este foarte posibil ca ceea ce deosebeşte o pisică, să spunem, de un câine să fie, în ultimă instanţă, o diferenţă de secreţie glandulară. Se încruntă gândindu-se la acest lucru şi se uită îndeaproape la Lilith; dar, oricât s-ar fi uitat, ea nu părea, nici mai mult nici mai puţin, decât o micuţă sălbatică neobişnuit de drăguţă – singura excepţie fiind ochii.

Se îndreptă către partea estică a insulei, având de gând să urmeze pârâul până la locul unde se găseau rămăşiţele acelei cabane, dacă erau într-adevăr rămăşiţele unei cabane. Remarcă din nou nervozitatea ce o cuprindea pe fată, pe măsură ce se apropiau de pârâul care împărţea în două partea aceasta a văii. Iar dacă teama nu venea de la o simplă superstiţie, însemna că acolo era ceva periculos. Îşi examină din nou arma, apoi îşi continuă drumul.

Pe malul pârâului, Lilith începu să se codească. Îl apucă de braţ şi-l trase înapoi, tânguindu-se şi repetând înspăimântată: „Nu, nu, nu!".

Când el o privi întrebător, ea nu făcu altceva decât să repete fraza de ieri.

— *Lay shot,* zise, neliniştită, cuprinsă de teamă. *Lay shot!*

— Hâmmm! mormăi el. Un tun ar fi singurul despre care am auzit că ar fi putut...

Se întoarse, pentru a urma cursul apei care curgea domol prin pădure.

Lilith rămase în urmă. Pur şi simplu nu se putea hotărî să-l urmeze acolo. Pentru o clipă se opri uitându-se înapoi către silueta ei încântătoare, apoi se întoarse şi porni mai departe. Mai bine ar fi ca ea să rămână acolo unde era şi încă şi mai bine dacă n-ar mai vedea-o niciodată, pentru că este prea frumoasă pentru a se afla atât de aproape de el. Şi cu toate acestea, Dumnezeu îi era martor, îşi spuse, *pare* îndeajuns de umană.

Dar Lilith era de altă părere. De îndată ce se convinse că el era hotărît să-şi continue drumul, scoase un strigăt plin de teamă.

— Alan! îl chemă. Al-an!

El se întoarse, surprins că îşi amintise numele lui şi o văzu cum ţâşneşte dintr-o dată, pentru a i se alătura. Era palidă, groaznic de înspăimântată, dar nu vroia să-l lase să se ducă singur.

Cu toate acestea, nu era nimic care să indice că această regiune ar fi fost mai periculoasă decât restul insulei. Era aceeaşi bogăţie nebunească de tipuri de vegetaţie, aceleaşi frunze, flori şi fructe. Numai că erau mai puţine păsări, sau doar i se părea lui?

Totuşi, ceva îl făcu să încetinească mersul. Uneori malul estic al pârâului părea mult mai liber decât cel pe care se găseau ei, dar în mod constant Lilith refuza să-i permită să traverseze. Atunci când el încerca, ea se agăţa cu atâta disperare şi violenţă de braţele lui, încât, în cele din urmă, el renunţă şi continuă să-şi croiască drum prin hăţişurile de pe

mal. Era ca şi cum cursul apei ar fi fost o linie despărţitoare, o frontieră sau – se încruntă – o graniţă.

Pe la amiază au ajuns într-un loc pe care Carver îl ştia ca aflându-se foarte aproape de zona pe care o căuta. Se uită de-a lungul tunelului de vegetaţie care se contopea perfect cu zidul pădurii şi văzu construcţia.

Era un fel de cabană, sau rămăşiţele uneia. Pereţii din buşteni stăteau încă în picioare, însă acoperişul, fără îndoială din frunze, dispăruse de multă vreme. Dar ceea ce-l şocă pe Carver era certitudinea că aceasta nu fusese construită de indigeni, acest lucru reieşind din designul ei şi din felul în care erau tăiate deschiderile pentru ferestre şi uşă. Fusese aproape sigur adăpostul unui alb şi avusese, după toate aparenţele, trei camere.

Se găseau pe malul estic al râuleţului care ajunsese acum un simplu fir de apă, iar cursul lui ba se lăţea în mici ochiuri, ba se îngusta când întâlnea minuscule praguri. Sări peste el neluând în seamă ţipătul înspăimântat al lui Lilith. Dar când îi privi faţa, se opri. Minunaţii ei ochi de culoarea mierii erau măriţi de groază, în vreme ce buzele strânse formau o dungă îngustă ce exprima o hotărîre sălbatică. Atunci când păşi peste râuleţ pentru a i se alătura, arăta aşa cum trebuie să fi arătat martirii în antichitate, atunci când intrau în arenă să înfrunte leii. Arăta aproape ca şi cum ar fi spus: „Dacă va fi să mori, atunci voi muri şi eu alături de tine".

Şi cu toate acestea, perimetrul pereţilor prăbuşiţi nu cuprindea nimic care să inspire teamă. Nu se găsea acolo nici un fel de viaţă animală, cu excepţia unei creaturi minuscule, asemănătoare unui şobolan care, la apropierea lor, s-a strecurat rapid afară printre buşteni. Carver privi de jur-împrejur la interiorul invadat de iarbă şi ferigi, şi la rămăşiţele putrede ale mobilei şi buştenilor prăbuşiţi. Trecuseră ani buni, cel puţin vreo zece, de când acest loc nu mai adăpostise oameni.

Piciorul lui lovi ceva. Privi în jos şi văzu în iarbă un craniu şi un femur uman. Şi apoi alte oase, cu toate că nici unul dintre ele nu se găsea în poziţia sa normală. Fostul lor proprietar trebuie să fi murit acolo unde se aflau urmele cabanei prăbuşite, iar apoi a fost târît aici de – ei bine, de orice-ar fi fost acela care se înfruptase din rămăşiţele unui om.

Se uită cu coada ochiului către Lilith, dar ea nu făcea altceva decât să privească cu groază spre est. Nu remarcase oasele, sau dacă le văzuse, nu prezentaseră nici un înţeles pentru ea. Carver căută cu multă delicateţe printre ele un indiciu legat de identitatea rămăşiţelor dar, cu excepţia unei catarame ruginite de curea, nu mai găsi nimic. Ceea ce, bineînţeles, era puţin; proprietarul fusese un bărbat, foarte probabil unul alb.

Majoritatea rămăşiţelor erau îngropate la câţiva centimetri în pământul care se acumulase în decursul anilor. Răscoli printre fragmentele a ceea ce trebuie să fi fost cândva o ceaşcă şi, din nou, piciorul său lovi ceva tare şi rotund; de data aceasta nu mai era un craniu, ci un borcan obişnuit.

Îl ridică. Era închis bine şi în el se găsea ceva. Capacul ruginit de atâţia ani era înţepenit fără speranţă; Carver sparse borcanul lovindu-l de un buştean. Dintre cioburi ridică un caiet cu paginile sfărâmicioase şi îngălbenite la margini de trecerea timpului. Înjură încetişor când vreo duzină de foi i se dezintegrară în mâini, dar cele rămase păreau mai rezistente. Se aşeză pe buştean şi se uită peste însemnările a căror cerneală

aproape că nu se mai vedea.

Descifră o dată şi un nume. Numele era Ambrose Callan, iar data – 25 octombrie 1921. Se încruntă. În 1921 el – ia să vedem, îşi spuse, acum cincisprezece ani – era la şcoala primară. Şi cu toate astea numele de Ambrose Callan i se părea cunoscut.

Mai citi câteva rânduri aproape şterse, apoi privi gânditor în sus. Înseamnă că, *acesta* era omul. Îşi aduse aminte de expediţia lui Callan, pentru că la acea vârstă fusese interesat de locuri îndepărtate, de explorări şi aventuri, aşa cum e interesat orice tânăr, nu-i aşa? Profesorul Ambrose Callan din Northern; începu să-şi amintească faptul că Morgan şi-a bazat o parte din experienţele sale în legătură cu speciile artificiale – evoluţie sintetică – pe observaţiile lui Callan.

Dar tot ceea ce înfăptuise Morgan prin expunerea plasmei germinate la raze X intense se reducea la crearea unor noi specii de musculiţe de oţet, Drosophila. Nimic de genul balamucului de pe insula Austin. Mai aruncă o privire către încordata şi înspăimântata Lilith şi se cutremură, pentru că părea atât de drăguţă, atât de umană. Îşi întoarse ochii către paginile sfărâmicioase şi continuă să citească, pentru că aici, în sfârşit, era aproape de cheia misterului.

Tresări, surprins de strigătul de groază al lui Lilith.

— *Lay shot!* ţipă ea. Alan, *lay shot!*

Se uită în direcţia spre care arăta ea, dar nu văzu nimic. Ochii ei erau fără îndoială mai ageri decât ai lui. Totuşi, acolo, în pădure, printre umbrele lungi ale după-amiezii, ceva se mişcă. Pentru o clipă îl văzu foarte clar – un pigmeu duşmănos, asemenea creaturii înspăimântătoare cu ochi de pisică pe care o zărise în vreme ce bea din râuleţ. Asemenea ei? Nu! Trebuia să fie chiar aceeaşi creatură, pentru că aici, pe insula Austin, nici o fiinţă nu seamănă cu alta, şi nici nu ar fi posibil acest lucru decât printr-o întâmplare incredibilă.

Fiinţa dispăru mai înainte ca el să fi putut să-şi scoată arma, dar la adăpostul întunecimii şi umbrelor pândeau şi alte fiinţe şi alţi ochi ce păreau luminaţi de o inteligenţă umană. Trase în direcţia lor, iar drept răspuns se auzi un strigăt strident, şi i se păru că formele se retraseră un pic, cel puţin pentru o vreme. Dar se întoarseră, şi atunci văzu fără să se mai mire, hoarda de creaturi de coşmar.

Îşi îndesă caietul cu însemnări în buzunar şi o apucă pe Lilith de încheietura mâinii, pentru că aceasta rămăsese ca paralizată de groază. Se retrase ieşind prin peretele fără uşă şi traversă râuleţul îngust. Fata părea ameţită, pe jumătate hipnotizată, de câte ori zărea creaturile care îi urmăreau. Ochii îi erau măriţi de teamă şi mergea fără să vadă, împiedicându-se. El mai trase un foc în direcţia umbrelor.

Asta păru să o trezească pe Lilith.

— *Lay shot!* scânci ea, apoi îşi adună curajul.

Scoase acea chemare ciudată, şi de undeva i se răspunse, apoi din depărtare mai primi un răspuns.

Haita ei se aduna pentru a o apăra, iar Carver se simţi dintr-o dată cuprins de frică pentru poziţia lui; se putea găsi prins între doi duşmani!

N-a uitat niciodată acea retragere de-a lungul micului pârâu. Numai într-un delir ar mai putea vedea luptele sălbatice la care a fost martor, încleştarea mortală dintre creaturile care nu sunt în întregime naturale, fiinţe care se luptau cu frenezia dementă a unor anormali şi a unor proscrişi, şi numai într-un coşamr ar mai putea auzi acele urlete nepământene. El şi cu Lilith ar fi fost sfâşiaţi pe dată dacă n-ar fi intervenit haita ei;

membrii acesteia au ţâşnit dintr-o dată din umbră, mârâind înfundat şi bestial, ocolindu-l cu grijă pe Carver, dar fără a arăta nici urmă de teamă faţă de celelalte creaturi.

Văzu, sau mai degrabă simţi, ceva care îi scăpase mai devreme observaţiei. În ciuda staturii lor, şi oricare le-ar fi fost înfăţişarea, haita lui Lilith era alcătuită din fiinţe asemănătoare câinilor. Bineînţeles, nu ca aspect exterior; era vorba de ceva mai profund, de ceva legat de natura, de caracterul lor.

Iar duşmanii acestora, cu toate că erau creaturi sălbatice, de coşmar, aveau ceva de felină în ei. Nu în înfăţişare, ci în caracterul şi acţiunile lor. De exemplu, modul lor de luptă – în tăcere, folosindu-şi ghearele ucigaşe şi colţii ca nişte ace, nimic din stilul de luptă al rasei canine, numai săriturile şi ghearele erau ca ale felinelor. Însă ceea ce aveau de *pisică* în ele, era contrazis de înfăţişarea lor exterioară, enorm de variată, de la forma semi-umană a micului demon de la pârâu, până la nişte creaturi cu cap de şarpe, la fel de agere şi de puternice precum o panteră. Şi luptau cu o ferocitate şi o inteligenţă efectiv anormale.

Arma i-a fost lui Carver de mare folos. A tras ori de câte ori a avut vreo ţintă vizibilă, ceea ce nu s-a întâmplat prea des; dar reuşitele sale ocazionale păreau să inspire respect adversarilor săi.

Lilith, lipsită de armă, cu excepţia unor pietre şi a cuţitului său de lemn, pur şi simplu, rămase aproape lipită de el, în vreme ce s-au retras încet către plajă. Înaintarea lor era înnebunitor de înceată, şi Carver observă cu nelinişte că umbrele începeau să se lungească spre est, ca şi cum ar fi vrut să întâmpine noaptea ce se furişa dinspre acea jumătate a lumii. Or noaptea însemna pericol.

Dacă puteau ajunge până la plajă şi dacă haita lui Lilith îi putea ţine pe ceilalţi la respect până când Carver ar fi aprins un foc, s-ar fi putut să supravieţuiască. Dar creaturile aliate cu Lilith erau copleşite, depăşite ca număr, fără nici o speranţă. Cu cât una dintre ele se prăbuşea mai repede, cu atât mai rapid erau sfâşiate şi celelalte, asemenea gheţii, care, cu cât este mai puţină, cu atât se topeşte mai repede.

Mergând cu spatele, Carver fu luminat dintr-o dată de o lumină portocalie. Pe plajă! Soarele atinsese deja ridicătura de coral, iar întunericul urma să se înstăpânească în câteva minute – câteva minute scurte.

Din tufişuri ieşiră rămăşiţele haitei lui Lilith, vreo jumătate de duzină de creaturi imposibil de descris, mârâind, arătându-şi colţii, gâfâind epuizate şi pline de sânge. Pentru moment nu mai erau atacate de urmăritori; inamicilor lor asemănători cu pisicile, le plăcea să pândească la adăpostul umbrelor. Carver se dădu mai mult înapoi, simţind cum, pe măsură ce propria-i umbră se lungea, în acel scurt moment de asfinţit care desparte ziua de noapte la această latitudine, el era cuprins tot mai tare de un sentiment de zădărnicie. Şi, exact în momentul în care o târî după el pe Lilith până la ridicătura de coral, întunericul se lăsă brusc.

Văzu cum reîncepe atacul ameninţător. Umbre stranii se desprinseră din întunericul şi mai adânc al pădurii. Jos, una dintre fiinţele de nedescris scheună încet. Pe nisipul plajei de corali, pentru o clipă liberă de orice creatură, apăru micuţul diavol cu înfăţişare pe jumătate umană, scoţând un fel de sunet sacadat şi ameninţător. Era de parcă acea creatură se avântase, asemenea unui conducător de oşti care îşi îndeamnă trupele să atace.

Carver aiese acea fiinţă drept ţintă. Arma îi fulgeră, mârâitura ameninţătoare se transformă într-un geamăt de agonie şi atacul se produse.

Haita lui Lilith se ghemui la pământ, dar Carver ştiu că acela era sfârşitul. Trase. Umbrele fremătătoare năvăliră. Magazia revolverului i se goli; acum nu mai avea timp s-o încarce. Aşa că întoarse arma pentru a o folosi ca pe un ciomag. O simţi pe Lilith cum se încordează lângă el.

Şi apoi atacul se opri. La unison, ca şi cum ar fi primit un ordin, umbrele rămaseră nemişcate şi tăcute, cu excepţia gemetelor slabe ale creaturii muribunde de pe nisip. Când umbrele se mişcară din nou, au mers în sens invers – către copaci!

Carver înghiţi în sec. Îi atrase atenţia o uşoară lumină tremurătoare pe zidul pădurii şi se răsuci dintr-o dată. Era adevărat! În josul plajei, acolo unde îşi lăsase lada cu provizii, ardea un foc şi, în plină lumină, cu faţa spre ei, se găseau siluete umane. Pericolul necunoscut al focului pusese pe fugă atacatorii.

Privi cu atenţie. Pe mare, a cărei apă era acum mai întunecată decât lumina stinsă a vestului, se vedea o siluetă familiară. *Fortune!* Oamenii de acolo erau asociaţii săi; auziseră împuşcăturile şi aprinseseră focul pentru a-l ghida.

— Lilith! se precipită el. Priveşte acolo. Haide!

Dar fata se trase înapoi. Rămăşiţele haitei ei se adăpostise în spatele barierei de coral, cât mai departe de temutul foc. Lilith nu se speriase de data aceasta de foc, ci de siluetele întunecate din jurul acestuia, şi Alan Carver se găsi dintr-o dată faţă în faţă cu cea mai dificilă hotărîre din viaţa sa.

Putea s-o lase aici. De altfel, ştia că ea nu-l va urma, înţelegea asta din lumina tragică a ochilor ei de culoarea mierii. Şi dincolo de orice îndoială, acesta era cel mai bun lucru de făcut, pentru că tot nu se putea căsători cu ea. Nimeni nu s-ar putea căsători vreodată cu ea, iar ea era prea frumoasă pentru a fi dusă printre bărbaţii care s-ar putea îndrăgosti de ea, aşa cum se întâmplase şi cu Carver. Şi cutremură când îi trecu prin minte un gând. Copiii! Ce fel de copii ar naşte Lilith? Nici un bărbat nu-şi putea asuma riscul paternităţii, existând posibilitatea ca şi Lilith să fie atinsă de blestemul insulei Austin.

Se răsuci plin de tristeţe şi făcu un pas-doi spre foc. Apoi se întoarse.

— Haide, Lilith, spuse el cu blândeţe şi adăugă îndurerat: s-au căsătorit şi alţi oameni, au trăit şi au murit fără copii. Îmi închipui că putem face şi noi asta.

Fortune plutea peste talazurile verzi, înaintând spre nord, către Noua Zeelandă. Carver zâmbi larg, în vreme ce se întinse pe un şezlong, pe punte. Halburton încă mai privea cu părere de rău către linia albăstruie care era insula Austin.

— Las-o baltă, Vance, chicoti Carver. N-ai putea clasifica flora aceea nici într-o sută de ani, iar dacă ai putea, la ce ar folosi? Oricum, nu e decât un exemplar din fiecare specie.

— Mi-aş da două degete de la picioare şi un deget de la mână ca să pot încerca, îi răspunse Halburton. Tu ai avut la dispoziţie aproape trei zile, şi ai fi putut avea mai multe dacă nu l-ai fi rănit pe Malloa. Dacă focul tău nu l-ar fi rănit la mână, în mod sigur s-ar fi dus acasă, pe insulele Cahthan. Asta a fost singurul motiv că nu s-a îndreptat spre insula Macquarie.

— Şi norocul meu. Focul vostru a pus pe fugă pisicile.

— Pisicile, zici? Te-ar deranja să-mi mai explici o dată cum a fost cu asta, Alan? E atât de multă nebunie încât n-am priceput încă totul.

— Sigur. Doar să fii atent la explicaţiile profesorului şi o să pricepi tot.

Rânji.

— Ca să fiu cinstit, la începu n-am avut nici eu nici cea mai mică idee. Întreaga insulă părea dementă. N-am văzut nici măcar două vieţuitoare care să semene! Doar câte una din fiecare specie, şi toate numai specii necunoscute. N-am avut nici un indiciu până când n-am întâlnit-o pe Lilith. Atunci am observat că ea le deosebea după miros. Făcea deosebirea între fructele bune şi cele otrăvitoare după miros, şi a identificat până şi acea creatură-pisică pe care am împuşcat-o tot după miros. Pe aceea o putea mânca pentru că era un duşman, dar nu s-ar fi atins de creaturile-câini pe care le-am împuşcat din haita ei.

— Şi ce-i cu asta? întrebă Halburton, încruntându-se.

— Ei bine, mirosul este un simţ chimic. Este mult mai important decât forma exterioară, deoarece caracteristicile chimice ale unui organism se bazează pe secreţia glandelor sale. Atunci am început să suspectez că natura fundamentală a tuturor vieţuitoarelor de pe insula Austin era aceeaşi ca a celor de peste tot din altă parte. Nu *natura* era cea care fusese schimbată, ci numai *forma*. Înţelegi?

— Câtuşi de puţin.

— O să pricepi. Bineînţeles că ştii ce sunt cromozomii. Sunt cei care transmit ereditatea, sau mai degrabă, conform lui Weissman, ei sunt purtătorii genelor care transmit determinanţii care asigură ereditatea. O fiinţă umană are patruzeci şi opt de cromozomi, de la fiecare părinte primind câte douăzeci şi patru.

— Tot atâţia are şi o tomată, replică Halburton.

— Da, dar cei patruzeci şi opt de cromozomi ai unei tomate conţin o informaţie ereditară total diferită; în caz contrar existând posibilitatea încrucişării între o fiinţă omenească şi o tomată. Dar pentru a ne întoarce la subiectul nostru, toate deosebirile dintre indivizi provin din modul în care hazardul amestecă aceşti patruzeci şi opt de cromozomi cu încărcătura lor determinantă. Acest lucru limitează foarte clar posibilele variaţii. De exemplu, culoarea ochilor a fost localizată într-una din genele celei de a treia perechi de cromozomi. Considerând că această genă conţine de două ori mai mulţi determinanţi pentru culoarea căpruie a ochilor decât determinanţi pentru culoarea albastră, şansele sunt doi la unu ca copilul oricărui bărbat sau al oricărei femei care are acel cromozom, să aibă ochi căprui – *dacă* partenerul său nu are o tendinţă preponderentă în nici una din direcţii. Înţelegi?

— Ştiu toate astea. Treci la Ambrose Callan şi caietul lui de însemnări.

— Ajung şi la asta. Acum, aminteşte-ţi că aceşti determinanţi conţin *întreaga* zestre ereditară, care include forma, mărimea, inteligenţa, caracterul, culoarea pielii – totul. Oamenii – sau plantele şi animalele – diferă datorită numărului imens de posibilităţi de a se combina cei patruzeci şi opt de cromozomi cu încărcătura lor de gene şi determinanţi. Dar acest număr nu este infinit. Există limite, în ceea ce priveşte mărimea, culoarea, inteligenţa. Nimeni n-a văzut vreodată, de exemplu, o rasă umană cu păr de culoare azurie.

— Şi nici c-o să vrea cineva să vadă vreodată aşa ceva! mormăi Halburton.

— Şi, continuă Carver, asta pentru că cromozomii umani nu conţin determi-

nanţi pentru păr albastru. Dar – şi aceasta este ideea lui Callan – să presupunem că am putea mări numărul de cromozomi dintr-un anume ovul. Ce se întâmplă atunci? În ceea ce-i priveşte pe oameni sau tomatele, dacă în loc de patruzeci şi opt, celulele lor ar conţine patru sute optzeci de cromozomi, numărul variaţiilor ar fi de zece ori mai mare decât acum. De exemplu, în ceea ce priveşte înălţimea, în loc de variaţiile posibile în prezent, care se situează în limitele a vreo şaptezeci de centimetri, acestea ar putea ajunge la diferenţe de şapte metri! Iar ca formă – un om ar putea să semene aproape cu orice! Desigur, aproape cu orice în limitele ordinului mamiferelor. În ce priveşte inteligenţa...

Făcu o pauză, rămânând pe gânduri.

— Dar cum propunea Callan să se înfăptuiască această acţiune de inserare a unor cromozomi în plus? Cromozomii sunt microscopici, iar genele de-abia dacă sunt vizibile la microscopul cu cea mai mare putere de mărire şi nimeni n-a văzut vreodată un determinant.

— Nu ştiu cum, spuse Carver cu gravitate. O parte din însemnările sale s-au făcut praf şi descrierea metodei trebuie să se fi pierdut o dată cu acele pagini. Morgan foloseşte radiaţia dură, dar atât obiectul, cât şi rezultatele cercetărilor sale sunt diferite. El nu schimbă numărul de cromozomi.

Făcu o mică pauză, ezitând să continue.

— Callan cred că a folosit o combinaţie de radiaţii şi injecţii, reluă el. Nu ştiu. Tot ce ştiu este că a rămas pe insula Austin patru sau cinci ani, şi că venise acolo împreună doar cu soţia lui. Partea asta a însemnărilor este îndeajuns de clară. Începuse să trateze vegetaţia din apropierea cabanei sale şi cele câteva pisici şi câini pe care îi adusese cu el. Apoi a descoperit că schimbările provocate se întindeau ca o boală.

— Se întindeau?

— Bineînţeles. Fiecare arbore pe care-l trata răspândea, cu ajutorul vântului, polen cu multi-cromozomi, iar în ceea ce priveşte pisicile... Oricum, polenul aberant deşi a fertilizat ovule normale, rezultatul a fost o monstruozitate – sămânţa conţinând un număr normal de cromozomi proveniţi de la un părinte şi de zece ori mai mulţi de la celălalt. Variaţiile erau fără sfârşit. Ştii cât de rapid cresc de regulă copacii kauri şi ferigile arbori, dar acestea aveau o viteză de creştere de zece ori mai mare. Formele aberante au invadat întreaga insulă, făcând ca reprezentanţii normali ai speciilor să dispară. Iar radiaţiile lui Callan şi, poate, şi injecţiile sale, au afectat şi viaţa indigenă a insulei Austin – şobolanii, liliecii. Aceştia au început să dea naştere unor mutanţi. Callan a venit aici în 1918 şi, până când a realizat propria-i tragedie, Austin a devenit o insulă populată de monştri, unde un copil nu semăna câtuşi de puţin cu părinţii săi, decât printr-o şansă incredibilă.

— Propria-i tragedie? Ce vrei să spui?

— Ei bine, Callan era biolog, nu expert în radiaţii. Nu ştiu exact ce s-a întâmplat. Expunerea îndelungată la raze X produce arsuri, ulcere, cancere. Poate Callan nu şi-a luat toate măsurile de siguranţă pentru a ecrana aparatul, sau poate folosea o radiaţie extrem de penetrantă. Oricum, prima care s-a îmbolnăvit a fost soţia lui – un ulcer care, până la urmă, a dat în cancer. Avea un radio – mai degrabă un radiotelegraf, în 1921 – aşa că a chemat o mică ambarcaţie din insulele Chatham. Care însă s-a scufundat lângă acea barieră de coral, iar Callan, ajuns la disperare, a reuşit într-un fel oarecare să-şi distrugă şi aparatul de radiotelegrafie. Înţelegi, nu era electrician. Erau nişte vremuri tulburi

pe-atunci, după terminarea Războiului. O dată cu scufundarea micii corăbii a lui Callan, nimeni nu a mai ştiut ce s-a întâmplat exact cu el, iar după o vreme, a fost uitat. Când soţia lui a murit, a îngropat-o; dar atunci când a murit şi el, nu mai era nimeni care să-l îngroape şi pe el. Descendenţii pisicilor s-au ocupat de cadavrul lui, şi cu asta totul s-a terminat.

— Daa? Şi cum e cu Lilith?

— Da, spuse Carver liniştit. Ce-i cu ea? Când am început să intuiesc secretul insulei Austin, acest lucru m-a neliniştit. Mă întrebam, oare Lilith era în întregime umană sau era şi ea infectată de epidemia variaţiei, aşa încât şi descendenţii ei ar putea fi la fel de diferiţi precum progeniturile pisicilor? Nu rostea nici măcar un cuvânt în nici o limbă pe care o cunoşteam – sau cel puţin aşa credeam – şi, pur şi simplu, nu-i găseam locul în acest tablou. Dar jurnalul lui Callan şi însemnările sale au rezolvat problema aceasta pentru mine.

— Cum?

— Ea este fiica căpitanului ce conducea corabia lui Callan, pe care o salvase atunci când aceasta se izbise de bariera de coral. Pe vremea aceea avea cinci ani, ceea ce face ca acum să aibă aproape douăzeci. În ceea ce priveşte limbajul, poate că ar fi trebuit să recunosc cele câteva cuvinte stâlcite pe care şi le amintea. De exemplu, *C'm on*, era *comment* – adică „cum?". Iar *pah bo*, era, pur şi simplu, *pas bon*, „nu e bun". Asta a spus ea despre fructul otrăvit. Şi *lay shot* era *les chats*, pentru că, într-un anumit fel, îşi aducea aminte, sau simţea, că acele creaturi din partea estică erau pisici. Timp de cincisprezece ani, de ea au avut grijă creaturile câini, care în ciuda formelor lor erau, la urma urmelor, câini prin natura lor, şi deci credincioşi stăpânei lor. Iar între cele două grupuri era un război fără sfârşit.

— Dar eşti sigur că Lilith nu a fost afectată?

— Numele ei este Lucienne, răspunse căzut pe gânduri Carver, dar cred că prefer să-i spun Lilith.

Zâmbi către silueta zveltă care stătea în spatele corabiei, privind înapoi către insula Austin, îmbrăcată într-o perecehe de pantaloni de-ai lui Jameson şi în propria lui cămaşă.

— Da, sunt sigur. Când ea a ajuns pe insulă, Callan distrusese deja aparatul care o ucisese pe soţia lui şi care era pe cale de a-l omorî şi pe el. A distrus echipamentul în totalitate, ştiind că, în timp, monştrii pe care-i creasem erau condamnaţi să dispară.

— Condamnaţi?

— Da. Speciile normale, oţelite prin evoluţie, sunt mai puternice. Deja au început să apară pe la marginea insulei, iar într-o bună zi insula Austin nu va mai avea forme unice, în nici un caz nu mai mult decât o altă insulă izolată. Natura învinge întotdeauna.

Traducere de
Sorin Casapu

Salonul Naţional de Bandă Desenată

Între 4-6 octombrie, la Craiova se va desfăşura cel de-al 6-lea Salon Naţional de Bandă Desenată, în organizarea Alianţei Franceze.

Dintre surprizele manifestării – invitaţi străini, expoziţii, mese rotunde, proiecţii de filme, vânzare şi lansare de publicaţii cu şi despre banda desenată – trebuie amintite concursurile zilei de sâmbătă, destinate şcolarilor, dar şi publicului larg. Toţi participanţii vor beneficia de transport gratuit la Craiova, cu condiţia de a locui în Timişoara, Braşov, Cluj, Bucureşti, Ploieşti sau Constanţa. Amănunte se pot afla de la Alianţele Franceze din respectivele oraşe, după jumătatea lunii septembrie.

Tot sâmbătă va fi organizat şi un „talcioc" BD, unde amatorii vor putea face schimburi sau achiziţiona albume şi reviste BD cu preţ redus.

CRISTIAN LĂZĂRESCU

PAVEL D. CONSTANTIN

I – logic – I – logic

Când te-am văzut prima oară (oare era prima oară? – atâtea vise te-au avut ca subiect, atâtea planuri s-au constituit având-u-te drept bază!), mi-am zis că l-am apucat de Dumnezeu de picior, aşa de bucuros am fost, o bucurie izvorâtă din adâncurile cele mai ascunse ale unei iubiri dusă până la paroxism, o adoraţie depăşind realul, frizând existenţa pură. Camera era mică, patru pereţi fără nici o fereastră, cu o singură uşă întotdeauna ferecată, un tavan şi podeaua acoperită cu mochetă cenuşie şi moale, prăfuită, iar tu te aflai acolo, în mijloc, existai, singură, tronai în acea odaie insipidă, asemeni unei regine care are la picioarele ei întreaga suflare a ţării pe care-o conduce.

– Vino!

M-ai chemat, fără o vorbă, fără un sunet care să spargă liniştea mormântală ce se instaurase acolo de la începuturile lumii, iar eu, supusul tău, poate primul şi ultimul, ţi-am urmat porunca şi m-am apropiat spăşit, târşâindu-mi picioarele grele asemeni unui condamnat la moarte ce se îndreaptă tăcut spre spânzurătoarea din centrul pieţei pline de oameni, spectatori avizi de sânge, avizi de moartea altuia, avizi de circ în ultimă instanţă, cu burţile pline de pâine, căci asta vrea prostimea, asta a vrut de-a lungul tuturor timpurilor, pâine şi circ.

– Ia loc.

M-ai invitat şi eu m-am aşezat jos, în faţa ta, direct pe mocheta cenuşie şi moale, tristă ca nişte ochi de domniţă ce şi-a pierdut prinţul în lupta pentru apărarea hotarelor năpădite de hoarde barbare de nemâncaţi, de înfometaţi după avere şi faimă.

– Eu sunt Maşina...

Ai spus şi ai tăcut apoi, o pauză lungă prin care m-ai invitat la dialog, însă n-am îndrăznit, cum să îndrăznesc, cum să-mi permit eu, tocmai eu, să-ţi vorbesc ŢIE?!

– Eu – Sunt – MAŞINA!

Ai repetat şi m-am simţit deodată mic, insignifiant pe lângă tine, pe lângă numele tău ce reprezenta (ce a reprezentat, din totdeauna, pentru mine, om, pentru toţi, oameni, pentru noi) supremul adevăr, ţelul existenţial a fiecărei vieţi vii născută din carne vie. Dar mi-am mai dat seama şi că repetiţia era, de fapt, o invitaţie de a-mi declina identitatea, însă nu mi-a venit să cred aşa ceva. Cum să cred eu, un simplu om, că tu, MAŞINA, nu-mi cunoşti numele? Cum putea fi posibil aşa ceva? Nu, nu este posibil ca tu să nu ne ştii pe toţi, să nu ne ai pe toţi în evidenţele tale, ca o uriaşă bibliotecă ce conţine mii de rafturi în care sunt trecute toate datele referitoare la toţi oamenii ce au trăit pe pământ de la facerea lumii. Aşa îmi închipuiam eu memoria ta, asta eşti pentru mine, memoria universală, dincolo de care nimic nu poate exista şi nimic nu există.

– Cine eşti tu?

M-ai întrebat. Prima întrebare adresată direct, în faţa căreia n-am găsit nici o cale de a mă eschiva, aşa că am fost nevoit să-ţi dau răspunsul, cu capul plecat şi ochii în praful albicios ce îmbiba

mocheta cenuşie ca un cer de toamnă.

– Nimeni...

Ţi-am simţit senzorii analizându-mă din cap până-n picioare, de la suprafaţa pielii până în adâncurile fiecărei celule, după care ţi-am auzit vocea, rece, metalică, fără vreo urmă cât de mică de inflexiune.

– Nu poţi fi nimeni. Oricine este cineva.

Judecata ta era imbatabilă, ca de fiecare dată, şi mi-am dat seama că nu mă pot împotrivi ei, oricât aş încerca. Trebuia să-ţi spun numele meu, numele meu de om, pe care, în atotştiinţa ta era, credeam eu, imposibil să nu-l cunoşti. Dar dacă asta ţi-era voia, ca eu să-mi declin identitatea cu glas tare, atunci, iată, o făceam:

– Herbert. Numele meu e Herbet.

– Herbert şi mai cum?

Ai rostit interogativ şi ai pufăit moale, pentru prima dată te auzeam pufăind, un sunet cu totul indecent în urechile mele, ca şi cum ai fi fost bunicul Graad, în urmă cu cincisprezece ani, când dormea pe terasă, în balansoarul lui străvechi şi sforăia de mama focului, pufăind – dacă mi-e permisă o glumă în faţa ta – prin toate orificiile trupului, ca un vapor pe cărbuni cu inima ruginită. Pufăitul tău m-a împins şi mai mult cu nasul în mocheta cenuşie şi inspiraţia mi-a umplut căile nazale cu praf, am simţit strănutul ambalându-se ca un motor şi m-am gândit, în acea clipă, că până aici mi-a fost, nu puteam să dau dovadă de atâta indecenţă în faţa ta, însă nu m-am mai putut abţine şi am izbucnit, o revoltătoare explozie a căilor mele respiratorii împotriva prafului inhalat, nasul şi gura mi s-au turtit de mochetă şi capul mi-a vâjâit scurt, val de ameţeală înecându-mă tăcut.

Dar tu n-ai comentat în nici un fel evenimentul, neruşinarea mea dusă până la extreme, ai rămas impasibilă şi ai repetat întrebarea:

– Herbert şi mai cum?

Am îndrăznit să ridic uşor capul şi să te privesc şi ţi-am răspuns:

– Marllow. Herbet Marllow.

Imediat după aceea am sesizat un şuierat aproape de limita audibilului şi m-am întrebat dacă nu cumva numele şi prenumele meu constituiau o parolă, o cheie de pătrundere într-un program pe care niciodată până atunci nu-l mai accesaseşi, şi-am aşteptat în tăcere să văd cum aveai să reacţionezi mai departe. Ai continuat să şuieri, secunde lungi, interminabile, am simţit scurgerea lor ca pe mirul popesc alunecându-mi pe pielea goală, binefăcător, tămăduitor, balsam universal împotriva tuturor bolilor trupului uman şi privirile mele au prins îndrăzneală, cercetându-te cu interes sporit, cu fiecare clipă care trecea.

– Herbert Marllow...

Ai spus şi inima mea a luat-o la sănătoasa, intuind un eveniment epocal, în care eu, omul, urma să fiu protagonistul principal, eu, Marllow Herbert, alesul tău, alesul Maşinii.

– Camera aceasta este prea mică să ne cuprindă pe-amândoi.

Afirmaţia ta mi-a părut nefondată, fără cap şi fără coadă, un motiv suficient de întemeiat pentru a mă obliga să părăsesc odaia, chiar o invitaţie de a o face.

– Însă nici unul dintre noi nu poate supravieţui fără celălalt.

Ai continuat şi această declaraţie n-am mai înţeles-o, n-am priceput cum era posibil ca tu să nu poţi exista fără mine, doar exişti aici din vremuri imemoriale, poporul oamenilor a creat un adevărat folclor despre tine, despre fiinţarea Maşinii în această odaie...

– Vino mai aproape!

Mi-ai ordonat şi m-am conformat, încercând disperat să înghit nodul ce-mi tăia respiraţia.

– Îmbrăţişează-mă!

Ceea ce-mi cereai era prea mult pentru mine, nici în cele mai minunate visuri nu te vedeam făcându-mi o asemenea invitaţie şi onoarea pe care mi-o arătai îmi făcea capul să vâjâie asemeni elicei unui elicopter, rotor uriaş învârtejindu-mi creierii, o uriaşă maşină de tocat gânduri, mixer gigantic amestecându-mi năzuinţele umane, lipsite de importanţă pentru tine, pentru mine reprezentând însă felul de a fi... Şi te-am îmbrăţişat.

– Pune-ţi palmele în interiorul cercurilor roşii!

Le-am pus şi, în acea clipă, am simţit un curent electric slab înţepându-mi pielea ca mii de ace minuscule. Şuieratul tău s-a intensificat imediat după aceea şi mâncărimea din palmele mele a devenit

insuportabilă, am vrut să-mi retrag mâinile, în ciuda sentimentului de inobedienţă ce mă încerca, însă n-am reuşit. Palmele îmi păreau lipite de suprafaţa vibratoare cu un adeziv imposibil de contracarat şi prima sământă de teamă a încolţit în sufletul meu. Cu toate că nu credeam ca tu să fi în stare să faci rău unui om, frica de a nu sfârşi aici, în odaia ta, mă aduce rapid în pragul disperării...

– Lasă-mă!

Strig, iar strigătul pare să distrugă totul în jur, în afară de tine, camera se umple de ceaţă şi mirosul devine insuportabil.

– Liniştea ta sufletească va veni o dată cu potolirea foamei mele de cunoaştere, iar...

– Dă-mi drumul!

Te întrerup şi gândurile-mi par cuprinse de foc, incandescente ca o bară de oţel abia scoasă din laminor, nu mă mai pot concentra, nu te mai înţeleg, iar sământa de teamă a prins rădăcini adânci, ramificându-se în mine, căutând cu aviditate fiecare celulă, să-şi extragă de-acolo seva necesară existenţei, ai devenit duşmanul acum, Maşina Ucigaşă, şi nu pricep de ce faci asta, care-i rostul meu şi dacă-mi voi pierde viaţa.

– ...drumurile noastre se vor intersecta cândva şi vei fi fericit atunci să mă urmezi, căci...

Cuvintele tale nu mai au nici un sens pentru mine, sunt lipsite de importanţă ca şi vorbele unui alienat mintal internat în ospiciul de pe deal, ceea ce are acum întâietate este scăparea din ghearele tale magnetice, însă...

– ...această cale. Şi-ţi vei aminti numai evenimentele frumoase ale vieţii tale, vei trăi în fericire atâtea zile câte vei mai avea, tu, omule, Herbert Marllow!

Cupola ta se aprinde deodată şi fulgere albăstrii izvorăsc brusc din ea, îşi aleg drept ţintă capul meu şi...

– Seva ta, Herbert Marllow, îmi va fortifica viaţa încă zece ani de-acum încolo!

Aud... Ultime cuvinte... Vorbe fără de înţeles... Şi se lasă întunericul... noapte neagră de iad... peste fiinţa mea.

Ospiciul e frumos. E alb ca laptele. Şi cerul e frumos. Cerul e albastru şi e mai frumos ca ospiciul. Pomii noştri au frunze verzi, iar iarba e tot verde şi e frumoasă. E moale şi-mi place să mă tăvălesc prin ea. Prin iarbă, adică.

Fred e prietenul meu. Cel mai bun prieten. Şi e mai mare decât mine cu zece ani. Mai am şi alţi prieteni aici. Jock e cu douăzeci de ani mai mare. Karl cu treizeci de ani. Vernon cu patruzeci de ani, iar Tollguard cu cincizeci de ani.

Tollguard e cel mai bătrân prieten. Şi repetă mereu, când se crede singur: „Eu şi Maşina, Eu şi Maşina, Eu şi Maşina...". Nu ştiu despre ce vorbeşte, dar mie-mi place să-l trag de barbă. Are barbă lungă. Are barbă albă. Şi barba lui e frumoasă.

Înaintea lui a fost alt prieten bătrân, despre care mi-a vorbit Fred. A murit cu o zi înainte să sosesc eu în ospiciul frumos. Îl chema Billy. Şi Fred mi-a zis că şi Billy zicea la fel cum zice Tollguard: „Eu şi Maşina...". Tollguard n-a zis niciodată „Eu şi Maşina" până la moartea lui Billy. Numai după ce a murit Billy a început să zică aşa.

Îmi place aici, la ospiciu, mai ales că dealul e înalt şi pot să văd Oraşul. În mijlocul Oraşului se ridică un turn înalt. E un turn frumos. Şi în turn e ceva. Niciodată n-am ştiut ce e în turn, dar nici n-am vrut să aflu. Mi-ajunge că e acolo şi că e frumos.

Fred mă cheamă şi-mi spune că a murit Tollguard. Plâng pentru că a murit Tollguard. Îl cunosc de zece ani. De când sunt aici. De zece ani...

Vernon a început să zică şi el: „Eu şi Maşina". De ce o zice aşa? Mă întreb de pomană. Nu voi afla niciodată. Sunt fericit că sunt aici, la ospiciu. Aici totul e frumos şi Vernon poate să zică ce vrea el, că nu se supără nimeni.

Azi a mai venit un prieten. E cu zece ani mai mic decât mine şi îl cheamă Luke. Iar acum eu, Herbert, voi fi cel mai bun prieten al lui Luke. Îmi place de Luke. Luke e frumos şi nu ştie să zică „Eu şi Maşina...". Nici eu nu ştiu. Dar cred că o să ştiu într-o zi. Ştiu că o să ştiu... Ştiu...

SCRISOARE DESCHISĂ ADRESATĂ **EDITURII NEMIRA**

În august am avut în sfârşit în mână antologia SF a Nemirei, prima mea apariţie într-un volum. Dincolo de bucuria iniţială, totuşi, am ajuns în cele din urmă la neplăcerea de a constata diferenţe enorme între textul meu şi cel publicat în carte. Nu înţeleg de unde această neglijenţă (?) când aceeaşi povestire, în engleză, din aceeaşi antologie Nemira, respectă în totalitate textul trimis de mine editurii. Antologatorii (dl. Mironov? Sebastian A. Corn?) şi-au permis să modifice în mare măsură povestirea, nu ştiu din ce motiv. Câteva exemple vor arăta mai bine procesul de transformare suferit de text:

„Urletul nefiresc izbucni de undeva de aproape. Adrenalina i s-a prelins prin trup ca un şiroi de ţurţuri îngheţaţi." (p. 50) (corect, în textul meu, „Urletul nefiresc îi stimulă adrenalina şi frica îl ajută să fugă haotic printre copaci, tufe, sărea peste pietre...")

Sau: „Fugise afară, iar tatăl său de-abia reuşise să-l prindă. Îl pălmuise sub privirea îngrijorată a mamei; ea stătea în pragul peşterii artificiale, încremenită într-un gest disperat, cu ambele palme puse la gură." (p. 52) (în text, „Fugise afară, iar tatăl său de-abia reuşise să-l prindă, îl pălmuise, mama stătea îngrijorată în pragul peşterii artificiale.")

Sau: „Acum, realitatea a plesnit în bucăţi, în sfârşit." (p. 57) (faţă de „Acum totul a căpătat, în sfârşit, realitate." – este, totuşi, o diferenţă, nu?)

Uneori am impresia că s-a neglijat intenţionat să se culeagă povestirea în forma originală (cum se explică altfel faptul că eroul meu apare la p. 52 ca având doisprezece ani, când în varianta trimisă, cât şi în cea tradusă, apare corect vârsta de cinci ani?).

Nu doresc să ocup spaţiul Colecţiei şi cu alte exemple, cred că cele de mai sus (doar o mică parte din ceea ce a devenit povestirea mea) sunt cât se poate de edificatoare.

Ar putea fi o explicaţie? Nu cred. Dacă cineva ar spune că s-a dorit să se dea o formă mai literară textului meu, atunci de unde formulări ca „ţurţuri îngheţaţi" (?), ori "realitatea a plesnit în bucăţi" (aici, cel puţin, fraza apărută în volum nu are nici un sens)? Ciudate aceste reformulări ale Nemirei (mă adresez în continuare editurii, neştiind cu precizie cine a intervenit pe text) în căutarea literarităţii. Am totuşi consolarea că traducerea în engleză este cu adevărat textul meu, aşa cum l-am trimis, fapt pentru care ţin să le mulţumesc Ruxandrei Toma şi lui Cezar Ionescu. De aceea doresc ca acei care într-adevăr vor să-mi citească povestirea, să recurgă la varianta engleză.

Din motivele enunţate mai sus, consider că ceea ce a apărut sub numele meu în antologie nu îmi aparţine şi, implicit, renunţ la drepturile ce mi-ar fi revenit în urma publicării; consider că singurele drepturi le am doar asupra textului tradus şi că pot încerca să public povestirea originală, aşa cum am scris-o iniţial, oriunde în altă parte.

CĂTĂLIN SANDU

POŞTA REDACŢIEI

SANDU CĂTĂLIN — „Toţi în derivă...“ este un text bun, cu un uşor exces melodramatic final. O eventuală (?) revizuire l-ar face publicabil. „Ceasul oprit“ este mai facil şi nu-l reţin.

DRAGOŞ DEHELEAN — „Chemarea vieţii...“ *ar putea fi* un bun text fantastic, însă banalul linearităţii soluţiei alese nu-i conferă nici măcar această calitate.

IOAN PĂTRAŞCU — Recunosc că citesc cu plăcere povestirile pe care mi le trimiteţi. „Scrisoare din...“ are toate calităţile demonstrate până acum — alertă şi interesantă, chiar dacă SF-ul e, mai degrabă, conjunctural. În cazul de faţă, însă, se adaugă senzaţia distinctă a unui final ratat în această formă şi după o secţiune mediană oarecum lungită.

COSTIN ROBERT — „În singurătate“ nu depăşeşte, din păcate, nivelul textelor *trăiriste*, scrise la persoana I-a, lipsite de intrigă şi orientate exclusiv pe conflictul interior. „Imagini virtuale“ este însă o proză de altă natură, din cele cu sfârşit deziluzionant. Universul final, şi real, al eroului, ca şi pseudo-morala din ultimul paragraf sunt lucruri ce pot fi luate în discuţie *dacă* ar fi vorba de o povestire SF. Aşadar, aştept textele science fiction.

CHRYSLER — „Povestea Luceafărului“ este un text extrem de ambiţios; acesta este şi motivul pentru care căderea lui e cu atât mai răsunătoare. Rescrierea miturilor mi se pare o încercare foarte pretenţioasă, iar modalitatea literară aleasă în cazul de faţă complică puţin lucrurile, nefiind susţinută de idee şi conţinut. Există, totuşi, posibilităţi clare.

E. PINTILIE — Vizavi de un ton mai degrabă elegiac, „Omide“ cade cu brio la capitolul ideii SF, propunând (a câta oară?) dualitatea formă fizică—formă energetică.

MIHAI-DAN PAVELESCU

În atenţia colegilor editori

Ne facem datoria de a-i informa pe cei care apelează la serviciile de difuzare de cărţi sau de reviste ale întreprinzătorilor particulari asupra neseriozităţii unora dintre aceştia, publicând în continuare topul celor mai răi platnici.

ALFA - Petroşani
ARDELEAN - Arad
BAIF - Piteşti
BUGUŞ - Bucureşti
COLEUS - Bucureşti
FINPRESS - Petroşani
DRĂGAN - Câmpulung
FTNR - Buzău
GO - Târgu-Jiu
HERMES - Slobozia
IMPERATOR - Bucureşti
INFOMUREŞ - Târgu-Mureş
IONICĂ SNC - Galaţi
MEDIACOM - Sighişoara
O.K. INTERNATIONAL - Mediaş
OPUS TRADING - Sighişoara
PARTIPRESS - Reşiţa
SINTA - Iaşi
TOTAL DATA - Constanţa
SPERANŢA - Râmnicu-Sărat
VERENA - Sibiu
MANTA ANA - Oradea